

Голова Вченої ради,
ректор Національної музичної академії
України імені П.І. Чайковського,
доктор мистецтвознавства,
професор, народний артист України,
академік НАМ України

Рожок Володимир Іванович

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Національної музичної академії
України імені П.І. Чайковського
28 лютого 2018 р.
Протокол № 7
(наказ № 33-А від 28.02.2018 р.)

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«МУЗИЧНА РЕЖИСУРА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Другий (магістерський)</u>
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Магістр</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>02 Культура і мистецтво</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>026 Сценічне мистецтво</u>
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	<u>Музична режисура</u>

КИЇВ - 2018

ПРЕАМБУЛА

Освітньо-наукова програма «Музична режисура» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізації «Музична режисура» для освітнього ступеня «Магістр» розроблена робочою групою НМАУ імені П.І.Чайковського:

Черкашина-Губаренко М. – в.о. завідувача кафедри оперної підготовки та музичної режисури, професор, доктор мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, академік НАМУ.

Рожок В.І. – доктор мистецтвознавства, професор, народний артист України академік Національної академії мистецтв України, ректор НМАУ імені П.І.Чайковського.

Лукашев В.А. – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури, народний артист України, професор.

Касьянова О.В. – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Гуменюк Т.К. – проректор з навчальної роботи, доктор філософських наук, професор, заслужений працівник освіти України.

Бондарчук В.О. – декан вокального та диригентського факультетів, кандидат мистецтвознавства, доцент.

Розглянуто і схвалено науково-методичною радою НМАУ імені П.І.Чайковського (протокол № __ від " __ " _____ 2018 р.)

Ухвалено Вченою радою НМАУ імені П.І.Чайковського (протокол № __ від " __ " _____ 2018 р.)

Освітньо-наукова програма «Музична режисура» розроблена згідно з Законом України «Про вищу освіту» з урахуванням пропозицій Міністерства культури України та стандартів вищої освіти України, розроблених Міністерством освіти і науки України.

Освітньо-наукова програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеня магістра сценічного мистецтва, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, результати навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Освітньо-наукова програма «Музична режисура» для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістра» у НМАУ імені П.І.Чайковського в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізації «Музична режисура» є унікальною і самобутньою у сфері музично-театральної практики України. Ключовими параметрами її структурування стало врахування трансформацій освітньої системи України загалом та музично-театральної зокрема.

Вивчаючи стереотипи і стратегії розвитку сучасної мистецької освіти, досліджуючи комунікативний простір як національної так і європейської виконавсько-театральної традиції, вектор освітньо-наукової програми даного профілю спрямований на розвиток потенціалу, креативності творчої особистості в умовах інноваційних технологій, рівень фахової компетентності якої відповідає критеріям сучасного мистецького простору і беззаперечно підтверджує кваліфікацію магістра сценічного мистецтва (музична режисура), викладача ВНЗ III – IV рівня акредитації, науковця-дослідника.

Самобутність і неповторність підготовки магістра сценічного мистецтва у НМАУ імені П.І.Чайковського зумовлена генезою національної режисерської традиції, сутність якої сформована потужним міждисциплінарним підходом до комплектування навчальних планів, вибору дисциплін, методів викладання та практичного закріплення знань, умінь і навичок. Синтетична освітньо-комунікаційна модель, закладена в основу програми, передбачає поглиблене вивчення різних аспектів музичної режисури, естетична сутність якої консолідована потужною науково-методологічною константою. Такий підхід, сформований на засадах паритетності дисциплінарного комплектування спеціальності, дає можливість уникнути прогалин у формуванні творчого кредо, індивідуального стилю здобувача вищої освіти. Ціннісно-орієнтаційна концепція підготовки магістра сценічного мистецтва передбачає поглиблення та вдосконалення механізмів моделювання традиційних та інноваційних практично-емпіричних рішень із засвідченням здатності вести наукові дослідження, аналізувати та вирішувати професійні проблеми, оперувати як загальними, так і спеціальними методами навчання, прийомами їх застосування в освітньому процесі та мистецькій практиці.

Спираючись на комплекс гуманітарних, фундаментальних, професійних дисциплін, засвоєних на бакалаврському рівні освіти, закріплених у сфері пошуково-дослідницької та мистецько-практичної діяльності, магістрант опановує сучасні інноваційні технології розвитку театрального та музично-театрального мистецтва, як складових галузей освіти і науки.

Навчаючись у Академії, магістранти мають унікальні можливості подальшого практичного вдосконалення знань, умінь і навичок під час роботи у Оперній студії. Спираючись на знання, навички та компетенції набуті у бакалавраті, удосконалюючи їх під час навчання в магістратурі в

контексті опанування поглибленого комплексу дисциплін працюючи над музично-театральними виставами під керівництвом творчих керівників, магістрант отримує беззаперечний досвід з евристичних, інноваційних підходів до підготовки власного творчого проекту та його практичного втілення на професійній сцені.

Здобувач вищої освіти у мистецькому комунікативному просторі поглиблює традиційні методи виконавських сценічних рішень, удосконалюючи власну технологічну концептуальність; розширює палітру сучасних артикуляційних засобів музичного та театрального мистецтва, адаптуючи їх для власних сценічних проектів; впроваджує стратегію інформаційних можливостей сьогодення, проектуючи її у сферу особистісної інтонаційної лексики.

Іншою складовою, яка є стверджує семантичну сутність режисера музичного театру, формує його комунікативний простір у відповідності до сучасних вимог вищої освіти, є підготовка та захист наукової магістерської роботи, завдання якої повинні відбивати як загальнонаукові, так і спеціальні мистецтвознавчі методи наукового пізнання, обґрунтовувати їх вибір згідно з вирішенням конкретних завдань дослідження; містити оригінальні підходи у вирішенні малодосліджених аспектів, наводити вагомі і переконливі докази на користь обраної концепції, науково підтверджувати її доцільність.

Тематика магістерських робіт повинна відповідати напрямам досліджень галузей театрального і музичного мистецтва за професійним спрямуванням у сфері музичної режисури. Працюючи над підготовкою наукової роботи, студент повинен обрати один із запропонованих напрямків дослідження: історико-стильовий напрям – вивчення закономірностей жанрово-стильового розвитку музично-театральних творів, особливостей їх режисури; історико-біографічний напрям – вивчення творчої спадщини видатних режисерів, їх індивідуальних стилів інтерпретації музично-театральних творів; драматургічний напрям – вивчення особливостей стилістики та композиції музично-драматургічних творів в аспекті їх сценічного втілення; сценографічний напрям – дослідження матеріальної культури музичного театру, предметного середовища вистави: особливостей гриму, маски, композиції сценічного простору як фактора організації вистави; виконавський напрям – аналіз виконавських аспектів театральної вистави, системи театральних амплуа, факторів акторської особистісної індивідуальності; психолого-педагогічний напрям – дослідження психологічних аспектів створення, трактування, сприймання музично-театральних творів, педагогічних аспектів виховання і підготовки музичних режисерів.

Написання наукової магістерської роботи сфокусоване насамперед на аналіз сучасного розвитку театрального і музичного мистецтва в контексті світових тенденцій; визначення проблемної ситуації, ступеня її дослідження; виокремлення малодосліджених аспектів, обґрунтування вибору теми; визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження; характеристику

джерельної і аналітичної бази за класифікаційними угрупованнями; обґрунтування наукового і практичного значення одержаних результатів, власний внесок; аналіз літературних джерел, творчого доробку провідних митців; вибір напрямків досліджень, їх обґрунтування; визначення фундаментальних засад дослідження та формулювання на їх підставі авторського бачення розв'язання проблемної ситуації; вирішення обраної проблематики в контексті експериментальної авторської моделі твору; інноваційний підхід в його інтерпретації, у трактуванні образів, у застосуванні режисерських прийомів і засобів, використанні можливостей сценічного дизайну, мультимедійних арт-технологій; розробку і внесення до наукового дослідження ескізів, рисунків, діаграм, схем, ілюстративних, нотних, відео та аудіо матеріалів. Це стимулює до формування у магістрантів комплексу фахової компетентності, що дає можливість розвитку наукової мови і стилю; логічного способу викладу матеріалу; смислової завершеності, цілісності і зв'язності думок; цілеспрямованості і прагматизму наукових рішень; відповідності термінологічної системи галузям наук театрального і музичного мистецтва; об'єктивності викладення, відповідності стилістично-наукового тезаурусу.

Апробація результатів дослідження здійснюється в навчальному процесі під час проведення відкритих занять, науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів-практикумів, майстер-класів, а також в Оперній студії під час проходження педагогічної і виробничої практик.

Важливою складовою у формуванні магістра сценічного мистецтва є педагогічний аспект. Конструюючи структуру підготовки здобувача вищої освіти для отримання кваліфікації викладача ВНЗ III – IV рівнів акредитації, Академія концентрує увагу на формуванні компетентності здобувача в контексті викладання фахових дисциплін у мистецьких навчальних закладах. Унікальність дисциплінарного забезпечення передбачає чітко прогнозовані результати у вигляді сформованих навичок викладацької діяльності із застосуванням традиційних та інноваційних методів і підходів в навчанні та вихованні. Саме крізь призму гуманітарних концепцій та сучасних мистецьких здобутків в галузі музичної режисури стає можливим різностороннє розкриття здобувача як творчої особистості, фаховий рівень якої повністю відповідає вимогам сучасних культурно-мистецьких реалій.

Освітньо-науковою програмою для здобуття ступеня «Магістр сценічного мистецтва» передбачено державну атестацію у формі підготовки та захисту магістерської наукової роботи, підготовки та захисту магістерського творчого проекту (постановка музично-театральної вистави та усна відповідь з теорії музичної режисури), музичної педагогіки вищої школи.

2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1–Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу	Національна музична академія України ім. П.І. Чайковського
Структурний підрозділ	Кафедра оперної підготовки та музичної режисури
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Музична режисура» другого рівня вищої освіти
Назва галузі знань	02 «Культура і мистецтво»
Назва спеціальності	026 «Сценічне мистецтво»
Назва спеціалізації	«Музична режисура»
Кваліфікація в дипломі	Магістр сценічного мистецтва (музична режисура), режисер, режисер-постановник, викладач ВНЗ III – IV рівня акредитації, науковець-дослідник
Обсяг освітньо-наукової програми	120 кредитів ЄКТС
Термін навчання	1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія МОН України; Період акредитації: 5 років
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF – LLL – 7 рівень
Передумови	Диплом бакалавра, спеціаліста, магістра
Форма навчання	Денна форма навчання
Обмеження щодо форми навчання	Не може бути дистанційною формою навчання
Мова викладання	Українська
Термін дії ОНП	5 років
Інтернет адреса постійного розміщення опису ОНП	Офіційний веб-сайт НМАУ імені П.І.Чайковського: www.knmau.com.ua (розділ «Нормативні документи»)
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка фахівців вищої кваліфікації з музичної режисури, здатних створювати та презентувати на сцені оригінальну версію музично-театральної вистави в контексті інноваційних підходів до синтезу мистецтв: драми, музики, співу, танцю, сценографії тощо, організовуючи злагодженість роботи творчого складу і структурних підрозділів.	
3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Узагальнений об'єкт діяльності	Процес відображення дійсності та художнього вимислу у музично-театральному мистецтві в контексті оригінального інноваційного режисерського втілення.
Предметна область	Предметна область: музичний театр. Мультидисциплінарний характер програми. Основний компонент – режисура (53,75%), дотичні – мистецтвознавчі (35 %), прикладні мистецькі (11,25%) дисципліни.
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма з науково-прикладною орієнтацією досліджень у сфері музичного театру, впровадження інноваційних технологій та оригінальних прийомів у навчальний процес і мистецьку

	практику.
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	Комбінована, загально-спеціальна освіта, сфокусована на креативних підходах до музичної режисури в контексті сучасних особливостей та можливостей театрального мистецтва. Ключові слова: музичний театр, музична режисура, музично-театральна вистава, оригінальність сценічних рішень, інноваційні арт-технології.
Особливості освітньо-наукової програми	Синтез навчального процесу з мистецькою практикою в Оперній студії, інших театральних установах та науково-дослідницькою діяльністю в сфері музичного театру.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота на режисерських, організаційно-управлінських посадах в театральних, концертних, культурно-просвітницьких установах; на викладацьких посадах в середніх та вищих мистецьких навчальних закладах.
Можливість виконання професійних робіт за кваліфікаціями	1210.1 «Директор об'єднання (творчого, творчо-виробничого, радіотелевізійного і т. ін.)»; 1210.1 «Директор позашкільного закладу»; 1210.1 «Директор установи (підприємства, організації) культури (кінотеатру, кіно, відеопрокату, кіностудії та ін.)»; 1210.1 «Директор театру - художній керівник (генеральний директор театру - художній керівник)»; 1210.1 «Директор центру професійної орієнтації молоді»; 1229.4 «Завідувач відділення у коледжі»; 1229.4 «Завідувач кабінету навчального»; 1229.4 «Завідувач позашкільного закладу»; 1229.4 «Завідувач практики (виробничої, навчальної)*»; 1229.4 «Керівник виробничої практики*»; 1229.6 «Голова секції (творчої)»; 1229.6 «Головний адміністратор»; 1229.6 «Головний редактор програм»; 1229.6 «Головний редактор творчого об'єднання»; 1229.6 «Головний режисер»; 1229.6 «Головний режисер-постановник»; 1229.6 «Головний художній керівник»; 1229.6 «Директор програм (радіотелевізійних)»; 1229.6 «Завідувач закладу клубного типу»; 1229.6 «Завідувач клубу»; 1229.6 «Завідувач парку культури та відпочинку»; 1229.6 «Завідувач студії»; 1229.6 «Завідувач театру (літнього)»; 1229.6 «Завідувач центру (молодіжного)»; 1229.6 «Керівник гуртка»; 1229.6 «Керівник студії, колективу (за видами мистецтва і народної творчості)»; 1229.6 «Керівник частини (літературно-драматургічної, музичної)»; 1229.6 «Продюсер»; 2310.2 «Викладач вищого навчального закладу*»; 2320 «Викладач театральних дисциплін*»; 3340 «Викладач-стажист*»; 2453.1 «Мистецтвознавці (музикознавство)»; 2453.2 «Редактор музичний»;

	<p>2453.2 «Член колегії (сценарної, художньо-експертної у галузі музикознавства)»;</p> <p>2455.1 «Мистецтвознавці (кіномистецтво, театр, естрада)»;</p> <p>2455.1. «Асистент режисера»;</p> <p>2455.2 «Кіно-, театральні (естрадні та інші) актори та режисери»;</p> <p>2455.2 «Режисер»;</p> <p>2455.2 «Режисер-постановник»</p> <p>2455.2. «Режисер театралізованих заходів та свят»;</p> <p>2455.2. «Керівник художній»;</p> <p>2455.2. «Керівник (студії за видами мистецтва та художньої творчості, любительського об'єднання, клубу за інтересами)»;</p> <p>2455.2. «Керівник колективу (театрального, самодіяльного та ін.)»;</p> <p>3476 «Керівник аматорського дитячого колективу (гуртка, студії та ін.)»;</p> <p>3476 «Керівник аматорського колективу за видами мистецтва»</p> <p><i>*Не вище першого, другого і третього рівнів вищої освіти, а також діяльність шкіл мистецтв, що надають вищу освіту.</i></p>
Можливість виконання професійних робіт за видами економічної діяльності	<p>Секція Р «Освіта»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розділ 85 «Освіта»; - група 85.3. «Середня освіта»; - клас 85.31 «Загальна середня освіта»; - група 85.4 «Вища освіта» * - клас 85.42 «Вища освіта» * - група 85.5. «Інші види освіти»; - клас 85.51 «Освіта у сфері спорту і відпочинку»; - клас 85.52 «Освіта у сфері культури». <p>Секція R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розділ 90 «Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг»; - група 90.0 «Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг»; - клас 90.01 «Театральна концертна діяльність»; - клас 90.02 «Діяльність щодо підтримання театральних та концертних заходів»; - клас 90.03 «Індивідуальна мистецька діяльність»; - клас 90.04 «Функціонування театральних і концертних заходів». <p><i>*Не вище першого, другого і третього рівнів вищої освіти, а також діяльність шкіл мистецтв, що надають вищу освіту.</i></p>
Академічні права випускників	<p>Можливість здобувати освітній ступінь магістра в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» за умови проходження творчих конкурсів;</p> <p>Можливість навчання за програмами асистентури-стажування за галуззю знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»;</p> <p>Можливість навчання за програмами FQ-ЕНЕА – третій цикл, QF – LLL – 8 рівень, НРК України - 8 рівень (аспірантура).</p> <p>Можливість навчання за програмами FQ-ЕНЕА – науковий цикл, QF – LLL – 9 рівень, НРК України - 9 рівень (докторантура).</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Особистісно-орієнтований підхід у викладанні з використанням традиційних та інноваційних технологій, інтерактивних методів навчання.
Методи навчання	<p>Педагогічні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вербальний: лекція, співбесіда, обговорення, пояснення, коментарі, навчальні дискусії; – візуальний: перегляд документації, демонстрація ілюстрацій, нотних та

	<p>відеоматеріалів за темами робіт;</p> <ul style="list-style-type: none"> – науково-дослідницький: пошук, відбір, обробка, систематизація джерельної та аналітичної бази; – аналітичний: робота з літературою, нотами, аудіо-відеоматеріалами; – проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації; – експериментально-ігровий: мозкова атака, ігрове моделювання, ділові ігри. <p>Мистецтвознавчі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – історико-типологічний: систематизація джерельної та аналітичної бази за хронологією і класифікаційними угрупованнями; – історико-стильової реконструкції: відновлення первісного виду історичного матеріалу за його описами; – жанровий: визначення характерних ознак творчого доробку за родовими і видовими ознаками творів; – стилістичний: визначення характерних ознак творів певного часу, країни, національності, індивідуальності митця тощо; – інтерпретаційний: трактування художнього твору згідно з визначеними жанром і стилем.
Оцінювання	Поточний, модульний контроль, підсумкова атестація: семестровий контроль (залік або екзамен), державна атестація випускників.
Методи контролю	Вербальний, наочний, практичний, аналітичний.
Засоби діагностики	Тестування, усна відповідь, режисерський аналіз, експлікація, макет, постановочний план, пакет документів, задача цілісної вистави в умовах функціонування музичного театру як інституції.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні професійні завдання режисури музично-театральних творів у контексті синтезу мистецтв; узгодження взаємодій творчого складу та структурних підрозділів в умовах підготовки та презентації вистави.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до об'єктивного аналізу значущих соціокультурних процесів і явищ у житті суспільства, демонстрація громадянської позиції, інтегрованості та мобільності в сучасному співтоваристві. 2. Здатність до взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження, ментальності, особливостей культури; вміння мотивувати їх на досягнення спільних цілей; володіння методами конструктивного вирішення конфліктних ситуацій у колективі. 3. Вільне володіння літературною та діловою рідною мовою, навичками публічного й наукового мовлення, вміння створювати та редагувати тексти професійного призначення. 4. Володіння іноземною мовою як засобом ділового та професійного спілкування. 5. Здатність до творчого (образного) та аналітичного мислення, генерування нових ідей, визначення цілей, постановки задач, вибору оптимальних шляхів їх досягнення. 6. Здатність до пошуку і прийняття оптимальних організаційно-управлінських рішень у нестандартних ситуаціях. 7. Володіння методами зміцнення здоров'я, підтримки на належному рівні фізичної підготовленості для забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності.
Фахові компетентності (ФК)	1. Здатність до встановлення причинно-наслідкових зв'язків між сучасними викликами в соціокультурних реаліях розвитку суспільства,

	<p>його інкультурації та новітніми тенденціями в театральному мистецтві.</p> <p>2. Володіння системними поняттями в галузі теорії та історії музичного театру, їх взаємодією, оперування різноманітними аспектами музичної режисури у їх багатовимірній проекції.</p> <p>3. Здатність до науково-дослідницької роботи з літературними, іконографічними джерелами в контексті історії постановок музично-театральних творів, їх опрацювання для формування оригінального режисерського задуму.</p> <p>4. Вдосконалення алгоритму створення режисерського задуму та формування структури постановочного плану музично-театральної вистави з урахуванням новітніх технологій, сучасних можливостей театральної сцени, синтетичних засобів виразності, відповідних вимогам сьогодення.</p> <p>5. Розвиток та вдосконалення комплексу навичок режисера музичного театру: оперування інноваційними засобами сценічної комунікації, синтезування складових музично-театрального твору з вирішення евристичних сценічних завдань задля поглиблення художнього образу, розширення специфіки режисерської практики з урахуванням стилістичних та жанрових координат музично-театрального твору, формування власного режисерського стилю.</p> <p>6. Володіння методами постановочної роботи в контексті різних режисерських напрямків і шкіл, їх переосмислення в контексті сучасних мистецьких тенденцій, з метою сценічної реалізації в музичному театрі.</p> <p>7. Вдосконалення прийомів застосування сучасних арт-технологій, сценічного дизайну та їх органічне поєднання з іншими засобами виразності в контексті реалізації музично-театральної вистави.</p> <p>8. Розширення спектру педагогічних прийомів з підвищення виконавської майстерності творчого складу вистави, збагачення методології викладання театральних дисциплін в середніх та вищих мистецьких навчальних закладах новітніми технологіями в освітній сфері.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>1. Здатність до самостійного опанування, переосмислення та самовдосконалення у використанні нових знань та вмій для професійної мобільності на ринку праці.</p> <p>2. Здатність до ефективної співпраці в інтернаціональному колективі в якості керівника, режисера-постановника, до визначення проблемних ситуацій, їх критичного й адекватного оцінювання, прийняття обґрунтованих рішень для їх розв'язання та впровадження визначених результатів у сферу виробничої діяльності.</p> <p>3. Вдосконалення навичок літературної та ділової рідної мови, мовної комунікації у професійній сфері музичного театру, у науково-педагогічній діяльності в мистецьких навчальних закладах, при презентаціях творчих проєктів на конкурсах і фестивалях.</p> <p>4. Розвиток та поглиблення знань іноземної мови при постановці зарубіжних музично-театральних творів мовою оригіналу, при спілкуванні з зарубіжними митцями під час постановочного процесу, з представниками засобів масової комунікації, продюсерами, менеджерами тощо, в контексті презентації вистави.</p> <p>5. Вдосконалення організації на наукових засадах власної професійної діяльності, розширення сфери самостійного аналізу і оцінювання його результатів, здійснення пошуків та експериментів у сфері художньої творчості з урахуванням новітніх досягнень у галузі мистецтвознавства.</p>

	<p>6. Оперування правовими та економічними нормами менеджменту в галузі культури і мистецтва, застосування їх у власній організаційно-управлінській діяльності при вирішенні нестандартних ситуацій.</p> <p>7. Здатність до аналізу сучасних викликів у соціокультурному розвитку суспільства країни та світу, його інкультурації, визначення новітніх тенденцій розвитку театрального мистецтва, спрямування власної професійної діяльності в контексті обраних пріоритетів.</p> <p>8. Вільна орієнтація у творчому доробку видатних майстрів національного та зарубіжного музичного театру, творче переосмислення і оригінальне використання їх методів і прийомів у власній режисерській діяльності, оперування різноманітними аспектами музичної режисури у їх багатовимірній проекції.</p> <p>8 Збагачення теорії і практики режисерського аналізу музичної драматургії новітніми досягненнями, здатність до сценічного втілення власної оригінальної концепції музично-театрального твору, його презентації глядачеві в умовах синтезу творчих, менеджерських та організаційно-управлінських заходів.</p> <p>9 Здатність до комплексного опрацювання літературно-іконографічних джерел різних за жанрово-стильовими ознаками музично-театральних творів, формування на даному підґрунті власного оригінального режисерського задуму.</p> <p>10 Визначення пріоритетів власного оригінального задуму на підставі новітніх знань особливостей розвитку музично-театральних жанрів у контексті різних національних шкіл та інноваційних виконавських практик.</p> <p>11 Здатність до розробки структури постановочного плану музично-театральної вистави, визначення професійних завдань творчому складу та структурним підрозділам.</p> <p>12 Здатність до постановки вистав у музичному театрі на підставі набутого досвіду, розвинених особистісних навичок, сформованого власного режисерського стилю, вдосконалення механізмів співробітництва з продюсером, диригентом, художником, хормейстером, балетмейстером, акторським складом, структурними підрозділами.</p> <p>13 Використання особистісних здібностей чуттєво-художнього сприйняття світу, образного мислення в творчому партнерстві з акторами, сприяння збагаченню і розкриттю їх творчого потенціалу.</p> <p>14 Застосування розширеного спектру педагогічних прийомів з підвищення виконавської майстерності творчого складу вистави.</p> <p>15 Використання збагаченої методології, новітніх технологій в освітній сфері у викладанні театральних дисциплін в середніх та вищих мистецьких навчальних закладах.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кафедра оперної підготовки та музичної режисури НАМУ імені П.І.Чайковського є важливим структуротворчим елементом музично-театральної освіти України. Головна концепція її діяльності – сформувати багатогранну, ерудовану та фахово-креативну творчу особистість. Даний підрозділ є важливим осередком акумулювання емпіричного досвіду провідних митців режисерської та оперної практики і представлений в реаліях сучасних виконавських тенденцій яскравими адаптивними змінами у вимірах режисерських пошуків, апробацій, сценічних рішень та їх практичного впровадження. Забезпечення навчального процесу ОНП підготовки магістра складає 100 % викладачів з науковим ступенем</p>

(доктора філософії, доктора наук), почесним (заслужений або народний артист України, заслужений діяч мистецтв України, заслужений працівник культури або вищої освіти України) та/або вченим званням (доцента, професора).

Наявність у викладачів професійного циклу фахової освіти, наукового ступеня, вченого та/або почесного звання за профілем дисципліни, що викладається по кафедрі **оперної підготовки та музичної режисури**:

- Герой України (1);
- академік НАМ України (2);
- член-кореспондент НАМ України (1);
- народний артист України (8);
- заслужений артист України (1);
- заслужений діяч мистецтв України (4);
- заслужений працівник культури України (1).
- професор (13);
- доцент (4);
- доктор мистецтвознавства (4);
- доктор педагогічних наук (1);
- кандидат мистецтвознавства (4).

Повноцінне функціонування кафедри у її синтетичному відображенні стає можливим за умови міждисциплінарних зв'язків та комплексного кадрового забезпечення навчального процесу спорідненими кафедрами, зокрема:

«Оперного співу» та «Камерного співу» у складі:

- Герой України (1);
- народний артист України (14);
- народний артист СРСР (3);
- народний артист УРСР (3);
- заслужений артист України (6);
- професор (10);
- доцент (9);
- кандидат мистецтвознавства (1);
- доктор культурології (1).

«Оперно-симфонічного диригування» у складі:

- народний артист України (4);
- народний артист УРСР (1);
- народний артист Росії (1);
- заслужений діяч мистецтв України (1);
- професор (7);
- доцент (1);

«Хорового диригування» у складі:

- Герой України (1);
- професор (1).

Ключовими параметрами функціонування кафедри є зібрання в єдиному мистецькому осередку видатних майстрів сцени, зусиллями яких відбувається реставрація культурно-мистецьких здобутків національної режисерської та оперної спадщини їх подальший розвиток задля створення новітніх зразків, що відповідають реаліям сьогодення.

Враховуючи фахову особливість кафедри, її кадровий потенціал представлений майстрами, діяльність яких охоплює всі жанри та тенденції сучасного мистецького простору. На ній сконцентровані діячі з Національної філармонії України, Київського муніципального

	<p>академічного театру опери та балету для дітей та юнацтва, Національної опери України імені Т.Г.Шевченка, Національного академічного драматичного театру України імені І.Франка, Київського національного театру оперети, інституту проблем сучасного мистецтва національної академії мистецтв України.</p> <p>Залучення до навчального процесу не менше 5% викладачів з числа діючих керівників та працівників профільних установ, видатних митців сучасності.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпечення реалізації програми інфраструктурою:</p> <ul style="list-style-type: none"> -аудиторний фонд для проведення різних видів занять, оснащений спеціалізованими меблями, музичними інструментами, технічними засобами навчання, звукопоглиначами; -балетний і спортивний зали з відповідним оснащенням, музичними інструментами, технічними засобами навчання, роздягальнями та душовими; -спеціалізована театральна аудиторія, концертний зал, Оперна студія зі сценами, підсобними приміщеннями, глядацькими залами, оснащені одягом сцени, декораціями, роялями, необхідним світло-, звуко-, відео-, -іншим спеціальним сценічним обладнанням; -спеціалізована лабораторія з фондом аудіо- та відеозаписів, оснащена технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою та виходом в Інтернет; -наукова, нотна бібліотека, читальний зал, укомплектовані друкованими та електронними навчально-методичними та науковими виданнями, фондом музичних творів; -парк музичних інструментів з відділом їх утримання, обслуговування та ремонту. <p>Оснащення вищого навчального закладу необхідним комплектом ліцензійного забезпечення.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Здійснення Науковою музичною бібліотекою академії бібліотечної, інформаційно-бібліографічної підтримки навчального процесу, науково-дослідницької та творчої діяльності студентів і викладачів.</p> <p>Її структура: читальний зал, абонемент наукової, навчальної та іноземної літератури, відділ художньої літератури, фонди рідкісних книг, нотної літератури та рукописів, відділ комплектування та наукової обробки літератури, довідниково-бібліографічний відділ.</p> <p>Визначення профілю комплектування бібліотеки і читального залу навчальними планами спеціальностей академії.</p> <p>Комплектація бібліотечного фонду друкованими та електронними виданнями навчальної літератури з дисциплін базової частини усіх циклів, виданої за останні 5-10 років.</p> <p>Забезпечення студентам доступу до професійних баз даних, інформаційних довідникових і пошукових систем згідно з дотриманням законодавства України та міжнародних угод про захист інтелектуальної власності.</p> <p>Повне методичне забезпечення представлено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчальними планами, структура яких повністю відповідає вимогам МОН України; - навчальними програмами, розробленими у відповідності до вимог сучасної мистецької освіти; - навчальними посібниками з фахових лекційних та практичних курсів;

	- науковими виданнями: монографіями, збірниками статей та доповідей науково-практичних конференцій тощо.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність в рамках договорів про встановлення наукових, освітніх, професійних та мистецьких відносин для задоволення потреб розвитку освіти, науки і мистецтва, укладених між провідними мистецькими закладами України. Серед них: Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка; Одеська державна музична академія імені А. В. Нежданової; Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки; Харківський національний університет мистецтв ім. І.П. Котляревського. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до положення про організацію навчального процесу в Академії та довідки про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	НМАУ імені П.І.Чайковського уклала договори про наукову, освітню та мистецьку співпрацю з провідними мистецькими закладами, зокрема: з Музичною академією ім. Станіслава Монюшки в Гданську (Польща), Тегеранською консерваторією (Іран); Саратовською державною консерваторією імені Леоніда Собінова (Росія), Академією музики в Астані (Казахстан), Університетом Париж-Сорбонна (Франція), Академією Театру «La Scala» (Італія), Казанською державною консерваторією імені Назіба Жиганова (Татарстан, Росія), Вірменською державною консерваторією імені Комітаса (Вірменія). Угода між НМАУ ім. П.І. Чайковського та Вищою школою музики імені Ференца Ліста м. Веймар (Німеччина).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних студентів проводиться згідно Ліцензії Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2016 р, наказ Міносвіти України від 19.07.1995 за №215 (вперше), наказ МОН України від 27.09.2016 року за №1433л (переоформлення). Контингент студентів представлений здобувачами вищої освіти з Китаю, Ірану, США, Південної Кореї, Росії, Білорусі, Грузії, Сербії, Чорногорії, Польщі, Японії, Нової Зеландії, Сирії, Еквадору та інших країн.

3. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Код н/п	Компоненти ОНП (навчальні дисципліни, курсові проекти, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма атестації
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК1	Мистецтво як естетичний феномен	4	екзамен
ОК2	Методологія наукових досліджень	4	залік
ОК3	Еволюція художніх стилів у мистецтві	4	залік
ОК4	Тенденції розвитку сучасної опери	3	екзамен
ОК5	Музична педагогіка вищої школи	3	державний екзамен
ОК6	Режисура музичного театру (фах)	44	державний екзамен
ОК7	Підготовка магістерської наукової роботи	4	державний екзамен

OK8	Методика викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах	4	екзамен
OK9	Сценографія, сучасне освітлення, техніка та технологія сцени	10	залік
OK10	Виробнича практика	6,5	залік
OK11	Педагогічна практика	3,5	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент ОНП		90	
Вибіркові компоненти ОНП *			
ВБ1	Методологія наукових досліджень (інд)	4	залік
ВБ2	Музика у світовій культурі ХХ – ХХІ ст..	4	залік
ВБ3	Українська музична культура ХХ – ХХІ ст	4	залік
ВБ4	Психологія творчості	3	залік
ВБ5	Основи менеджменту в установах культури	3	залік
ВБ6	Робота з концертмейстером	6	
ВБ7	Загальне фортепіано	4	залік
ВБ8	Новітні тенденції в українській композиторській творчості ХХ – ХХІ ст..	7	залік
ВБ9	Інфраструктура музичного життя України	4	залік
ВБ10	Кіномузика	8	залік
ВБ11	Іноземна мова	10	залік
ВБ12	Музика українського зарубіжжя	4	залік
ВБ13	Культурно-мистецька політика	4	залік
ВБ14	Науковий дискурс в українській лінгвокультурології	3	залік
ВБ15	Сміховий світ музики. Теорія музичної пародії.	4	залік
ВБ16	Сучасні комунікаційні технології	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		30	
Загальний обсяг ОНП		120	

*Згідно із Законом України «Про вищу освіту» студенти мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною ОП та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи розділу.

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисципліни студентами.

4. ОБСЯГ КРЕДИТІВ ЄКТС ЗА ЦИКЛАМИ, АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДИСЦИПЛІН ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ТА ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТ ОНП

У підготовці фахівців сфери музичної режисури, комплекс системних уявлень студентів формується в контексті глибокого міждисциплінарного зв'язку. Опановуючи зміст програми, відображений у синтезі лекційних, практичних, індивідуальних занять, поєднаних з самостійною роботою, у студента формується цілісність фахової відповідності та компетентності як

майбутнього режисера музичного театру. Структурну цілісність навчального циклу складають **нормативні**:

- гуманітарні та соціально-економічні дисципліни (4 кредити ЄКТС);
 - дисципліни фундаментальної підготовки (11 кредитів ЄКТС);
 - дисципліни загально-професійної підготовки (65 кредитів ЄКТС);
 - дисципліни професійної і практичної підготовки (10 кредитів ЄКТС);
- та **вибіркові** навчальні дисципліни (30 кредитів ЄКТС).

Загальний обсяг освітньо-наукової підготовки «магістра сценічного мистецтва» становить 120 кредитів ЄКТС.

Зміст освітньо-наукової підготовки магістра з музичної режисури розкривається в анотаціях дисциплін, зазначених у навчальному плані.

4.1. Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни

Комплекс навчальних дисциплін даного циклу спрямований на розширення професійного світогляду студента, його загальної обізнаності та компетентності з урахуванням сучасних культурно-мистецьких та освітніх тенденцій. Згідно з рекомендаціями МОН України щодо формування навчальних планів у ВНЗ комплекс навчальних дисциплін представлений предметом:

«Мистецтво як естетичний феномен»

Мета: предмет «Естетика» є базовою філософською дисципліною для музикантів всіх напрямків академічної підготовки. Вона сприяє формуванню цілісного світогляду майбутнього фахівця, формує наукові основи естетичного сприйняття дійсності, розуміння та активного творення мистецького процесу, осмислення суспільної ролі музики в сучасній культурі та творчого підходу до власної професійної діяльності. «Естетика» є невід'ємною теоретичною складовою мистецько-філософської підготовки фахівця у сфері музичного мистецтва. Вона покликана навчити студента розуміти естетичну проблематику як важливий теоретико - практичний вияв духовності людини.

Програма ставить завдання формування високої духовної культури, творчого ставлення студентів до життя, своєї професії, прищеплення навиків глибокого і осмисленого розуміння мистецьких та культурних процесів у сучасному житті. Курс естетики будується на засадах традиційної академічної освіти і спирається на послідовне вивчення кращих зразків філософсько-естетичної та мистецтвознавчої спадщини. З урахуванням специфіки вузу в лекційних, семінарських та самостійних заняттях значна увага приділяється вивченню питань, пов'язаних з музичним і виконавським мистецтвом, з проблемами сучасного стану культури і ролі мистецтва та митця в ній.

Вивчення навчальної дисципліни «Естетика» організовується згідно з принципами кредитно-модульної системи, яка сприяє систематичній і динамічній роботі студентів над даною філософською дисципліною, з

використанням модульної технології навчання та рейтингового оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу.

При підготовці даної програми враховується, що філософсько – естетичні проблеми феномену мистецтва більш глибоко і ґрунтовно вивчаються асистентами – стажистами та аспірантами в подальшому навчальному процесі.

За навчальним планом курсу «Естетика» передбачено два модулі, програма яких складається з двох частин – історико-естетичної та теоретичної. В першій, згідно нормативного курсу, дається огляд історії естетичної думки від античності до сьогодення. В другій, – сучасне розуміння основ, головних понять, проблем і категорій класичної та пост класичної естетики. Виклад теоретичного матеріалу підкріплюється яскравими прикладами з історії світового мистецько-культурного процесу. Програма передбачає широкий спектр завдань для самостійної роботи студентів, перевірки їхніх знань з курсу естетики та список необхідної літератури для опанування предмету.

Формами поточного та рубіжного контролю є написання контрольних робіт, рефератів, проведення тестування, творчих практичних занять. На іспит виносяться питання, що найбільш повно охоплюють зміст програми.

Завдання: є засвоєння студентами природи та сутності естетичного як прояву духовно - практичної діяльності людини, мистецтва як естетичного феномену, ознайомлення з історією світової та вітчизняної естетичної думки та системою естетичних категорій і законів, розвиток здатності до естетично - мистецького аналізу явищ культури та мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- природу, сутність та головні сфери прояву естетичного;
- основні етапи розвитку естетичної думки;
- зміст естетичних категорій;
- структуру і властивості естетичної свідомості;
- функції і закономірності розвитку мистецтва;
- видову специфіку мистецтва;
- опрацьовувати і аналізувати теоретичні та художні джерела з природу художньої образності та особливості художнього сприйняття

вміти:

- самостійно проблем естетики;
- практично застосовувати категоріальний апарат науки естетики;
- орієнтуватися у світі естетичних і культурних цінностей;
- аналізувати твори всіх видів і жанрів мистецтва;
- застосовувати набуті знання у своїй професійній діяльності.

4.2. Дисципліни фундаментальної підготовки

Комплекс дисциплін фундаментальної підготовки спрямований на поглиблення фахових компетентностей студента, пов'язаних з сутністю

музично-театрального мистецтва в контексті історичного становлення та проблемами його сучасного розвитку і функціонування.

Комплекс дисциплін фундаментальної підготовки складається з таких предметів:

«Методологія наукових досліджень»

Курс “Методологія наукових досліджень” читається магістрантам виконавських спеціалізацій усіх факультетів. Він продовжує попередній курс “Основи науково-дослідної роботи” для виконавських спеціальностей вищих навчальних музичних закладів освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр”. Усвідомлюючи всю широкомасштабність постановки питання вивчення методологічної основи цілої наукової галузі, при укладанні цієї типової програми була здійснена спроба виділити обмежене коло методологічних проблем, які є найпоширенішими у музикознавстві і становлять для молодих науковців першочерговий інтерес.

Мета курсу - дати магістрантам уявлення про методологічну основу музикознавчого дослідження, яка є його необхідним складником і має певні особливості функціонування. Студенти повинні набути необхідні знання та практичні навички для успішного їх застосування у написанні магістерської роботи та в подальшій науково-дослідній і педагогічній роботі.

Основні завдання курсу: Основним завданням курсу є допомогти магістрантам в оволодінні сучасними методами наукових досліджень, спроектувати основні положення методології на конкретну науково-дослідну роботу за обраною темою. Отримані в процесі вивчення курсу знання і навички допоможуть при написанні магістерських робіт, наукових статей та рецензій, будуть корисними для подальшої науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності.

Об'єктом навчальної дисципліни є методологія як вчення про наукові методи пізнання та систему наукових принципів, на основі яких базується дослідження і здійснюється вибір сукупності пізнавальних засобів, методик, прийомів дослідження.

Предметом курсу є теорія методів дослідження та створення концепцій, система знань про теорію науки і систему методів дослідження.

Для успішного засвоєння студентами навчального змісту дисципліни необхідні базові компетенції та знання курсів теорії музики, гармонії, поліфонії, музичної форми, музичної акустики, інструментознавства та оркестровки, музично-теоретичних систем, історії музики, основ теоретичного та історичного музикознавства, історії та теорії музичного виконавства, історії стилів у мистецтві, історії світової та української культури, філософії, естетики, психології, соціології та педагогіки.

Анотація дисципліни: курс орієнтований на здобуття студентами знань з методології науково-дослідної роботи та їх практичне використання або творчий розвиток теоретичних настанов, отриманих на лекціях. Зокрема, розширення інтелектуального та художнього світогляду студента,

можливість орієнтуватися у сучасних явищах художнього, мистецького та наукового життя.

Місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівців: курс орієнтований на удосконалення і систематизацію знань з основ науково-дослідної роботи як важливої складової освіти високопрофесійного музичного діяча, підвищення рівня його інтелектуальної компетенції. Курс має на меті формування та виховання громадянської позиції студентів, розширення їх наукового світогляду.

Основні форми роботи:

- У теоретичній частині курсу магістранти знайомляться з найважливішими загальнонауковими методами пізнання та спеціальними методами музикознавства.

- Послідовно вивчаються всі етапи наукової роботи від вибору напрямку і теми дослідження до оформлення його результатів, зокрема у формі написання тексту наукової праці.

- Даються поради щодо того, як ефективно обирати тему наукового дослідження, яким вимогам вона повинна відповідати залежно від напрямку та мети дослідження, яким має бути її інформаційне забезпечення, як опрацьовувати необхідні джерельні матеріали.

- На індивідуальних заняттях магістранти аналізують рекомендовану літературу та здійснюють підготовку до етапу написання тексту науково-дослідної магістерської роботи.

- Для закріплення теоретичних знань, пошуку матеріалів та написання власної роботи магістрантам надаються години для самостійної роботи.

- Відповідно до навчального плану, предмет вивчається протягом першого семестру навчання. Програмою передбачено 40 академічних годин аудиторних і 80 годин самостійної роботи. Під час вивчення дисципліни планується одна модульна робота та залік з оцінкою, який складається в кінці семестру. Курс розрахований на студентів виконавських факультетів вищих музичних навчальних закладів.

Контроль та облік успішності:

- Формами поточного контролю є періодичне опитування, лекції-семінари та виконання власних науково-дослідних робіт. З метою визначення повноти та тривкості знань і практичних навичок, набутих у процесі засвоєння курсу «Методологія наукових досліджень», у навчальному плані передбачено залік з оцінкою у кінці семестру. На заліку студент повинен виявити знання теоретичного матеріалу, основних понять та термінології, пов'язаних з особливостями наукової діяльності, оптимізацією науково-дослідної роботи; теоретичного матеріалу та представити результати самостійної роботи, виконаної протягом семестру.

«Еволюція художніх стилів у мистецтві»

Зміст курсу узагальнює знання щодо стильових ознак музики в загальному контексті культури. Його значний тематично-часовий розмах –

від епохи первісно-родового ладу до Бароко – пояснюється сучасним інформаційним оприлюдненням раритетних музичних матеріалів із пам'ятками всіх докласичних епох, а також появою в науковому обігу дослідницьких праць нового змісту, частково з проблематики т. зв. «історично інформованого виконавства». Доступними є ексклюзивні музично-етнографічні записи від носіїв усних традицій; сьогоденні виконавські інтерпретації давньої музики в автентичній манері (нерідко на копіях ренесансних і барокових інструментів), аудіо- і відеофіксація виступів у старовинних акустичних умовах (відкритий простір, храм, салон, ін.), професійні реставрації аудіозаписів ХХ століття тощо.

Практичне відродження традицій, реконструкції зі стилізаціями та сучасні наукові студії дозволяють переглянути й поглибити погляди на еволюцію музично-стильових систем та уявити їх як цілісний процес. Застосування укладеної викладачами звукової Хрестоматії дає можливість естетично-художнього й професійно-виконавського сприйняття музики всіх докласичних епох.

Увага студентів концентрується здебільшого на здобутках західноєвропейського та українського мистецтва, дозволяючи усвідомити історичні й типологічні зв'язки між ними. Завдяки цьому стає можливим отримати уяву про інтонаційно-стильове наповнення музично-історичного процесу як підтвердження чи спростування музикознавчих абстракцій, визначити власний шлях до адекватної теоретичної інтерпретації та переконливого виконання музичних творів різних стилів.

Метою курсу є збагачення та узагальнення інформації щодо докласичних етапів стильового розвитку європейської культури, усвідомлення спадкоємного зв'язку між ними, сприйняття української музики докласичних епох в європейському просторі.

Основні завдання курсу:

1) ознайомити з еволюцією музичних стилів у загальному контексті художньої культури;

2) висвітлити розвиток музичного мистецтва через категорії «стиль», «жанр», «жанровий стиль», їх зв'язки з «комплексом засобів виразності», епохальною «інтонаційною цілісністю» творів;

3) навчити визначати риси стилю музичного твору, обґрунтовувати його належність до певної епохи, зв'язки з іншими видами мистецтв.

У результаті засвоєння курсу студенти мають отримати знання про:

– основні поняття курсу;

– відповідність художніх стилів та історичних епох,

– причини формування, занепаду та зміни історичних стилів,

– музичні артефакти (твори), показові для різних історичних стилів,

– шляхи формування української професійної музики на європейському ґрунті.

уміти:

- осмислювати історичні зв'язки між художньо-стильовими явищами однієї епохи та різних епох,
- самостійно знаходити й відбирати інформацію стосовно предмету курсу,
- пов'язувати теоретичні знання та практичні виконавські навички.

Основні поняття: музична культура первісного суспільства, міф, ритуал, синкретизм, синтез мистецтв, музика слов'янського язичництва, давньогрецька музика, Старозавітна музика, візантійська музика, давньоукраїнська музика, західноєвропейська музика: романіка, готика, Арс Нова, Ренесанс, Бароко.

Анотація дисципліни. Курс збагачує та узагальнює інформацію щодо докласичних етапів стильового розвитку європейської культури, сприяє усвідомленню спадкоємного зв'язку між ними, сприйняттю української музики докласичних епох в європейському просторі. Ця фахова дисципліна підвищує професійний рівень музиканта, розширює його художній світогляд, систематизує, впорядковує й суттєво оновлює знання про музичні стилі, отримані протягом попереднього курсу навчання.

Для успішного засвоєння навчальної програми курсу корисним є якісне теоретичне й практичне освоєння змісту дисциплін бакалаврату («Народна творчість», «Історія української музики», «Історія зарубіжної музики», «Поліфонія», «Релігієзнавство», «Естетика», «Історія стилів у мистецтві», «Музична орнаментика», «Розшифровка табулатур»), обізнаність у принципах сучасного виконавства (автентичного та неавтентичного напрямів). Дисципліна суттєво оновлює та узагальнює зміст ряду загальних і спеціальних курсів.

«Тенденції розвитку сучасної опери»

Метою курсу є ознайомлення із сучасним театральним процесом, з діяльністю провідних оперних театрів світу та відомих оперних фестивалів. Акцент робиться на виявленні провідних тенденцій, які впливають на постановочну практику і визначають інтерпретаторський підхід до сценічного втілення як відомих творів класико-романтичного репертуару, так і творів, які відроджуються після забуття. Пропонується характеристика провідних постатей у галузі сучасної оперної режисури та диригентського мистецтва. У зв'язку із розширенням репертуарних меж, зверненням до забутих партитур минулих століть йдеться про функціонування вокальних голосів, серед іншого – про сучасних контртенорів, а також про відродження амплуа колоратурного меццо-сопрано та росинівського високого тенора, про виконавців белькантового репертуару.

Огляд сучасного оперного репертуару починається з висвітлення проблем інтерпретації опер бароко. Як приклад наводяться сучасні постановки опер К. Монтеверді, Ф. Каваллі, Г. Ф. Генделя. Окрема лекція присвячується французькому бароковому репертуару, проблемній ситуації, яка виникає у зв'язку з поверненням на сцену творів Ж. Б. Люллі та Ж.Ф.Рамо.

Наступним кроком стає оглядом сучасних підходів до постановок класичних творів К. В. Глюка та В. А. Моцарта. Акцентується увага на відродженні у сучасному оперному репертуарі творчості Дж. Россіні. Увага приділяються сучасним постановкам творів Дж. Верді та Р. Вагнера, які складають ґрунтовну основу репертуару більшості оперних театрів світу. Стисло йдеться про інші твори популярного оперного репертуару. Останній розділ зосереджений коротких відомостях про існування у репертуарі опер ХХ століття.

Курс включає лекційні та семінарські заняття. Під час семінарів студенти знайомлять аудиторію із самостійно знайденими матеріалами, які стосуються оперних вистав, постатей провідних диригентів та режисерів, а також оперних співаків сучасності.

Основні форми роботи

Курсом передбачено лекційні і семінарські заняття.

1. Лекції містять в собі *виклад теоретичного матеріалу* з ілюстративним показом прикладів сучасних оперних вистав європейських і світових театрів, коментуванням запропонованих підходів до відомих творів класико-романтичного репертуару. На лекціях відтворюється узагальнена картина розвитку сучасного оперного театру, з акцентом на нових тенденціях, які характерні для загальнокультурних процесів *некласичного* й *нинішнього постнекласичного* періоду в історії культури.

2. Важливою складовою занять є *аналіз постановочних рішень конкретного оперного твору* з підкресленням специфіки таких понять, як театральна вистава, театральна мова, новітні підходи до організації театрального простору.

3. Семінари присвячуються самостійному пошуку інформації, яка стосується діяльності провідних театрів світу, постатей видатних сучасних диригентів, режисерів, співаків. Студенти виступають з підготовленими ними повідомленнями, які супроводжують знайденим ілюстративним матеріалом.

4. Студенти зобов'язані систематично протягом усього курсу виконувати програму *самостійної роботи*. *Домашні завдання* включають пошук інформації про новітні оперні постановки, підготовку повідомлень для виступів на семінарських заняттях. Такі форми роботи сприяють самостійному заглибленню у певні аспекти сучасних оперних процесів і постановочної практики провідних оперних сцен світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: теоретичні питання, які стосуються діяльності оперних театрів і сучасної постановочної практики, а також зв'язку новітніх тенденцій у цій галузі з характером сучасної некласичної та постнекласичної культури і з характером сучасного «постдраматичного» театру;

вміти:

орієнтуватися у головних процесах, які характеризують оперне життя початку ХХІ століття, оцінювати результати актуалізації традиційного оперного репертуару, характер історично орієнтованого виконання опер доби

бароко, уявляти взаємодію історичного і сучасного аспектів функціонування класико-романтичного і новітнього оперного репертуару.

4.3. Дисципліни загально-професійної підготовки

Комплекс дисциплін загально-професійної підготовки передбачає закріплення і розвиток у студентів фахових компетентностей, знань, умінь та навичок з метою оперування новітніми тенденціями музичної режисури в контексті сучасних культурно-мистецьких здобутків.

Комплекс дисциплін загально-професійної підготовки складається з таких предметів:

«Музична педагогіка вищої школи»

Метою вивчення навчальної дисципліни «Музична педагогіка вищої школи» є підготовка студентів до педагогічної діяльності у музичних навчальних закладах.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розглянути етапи становлення музичної педагогіки вищої школи в країнах Європи, Азії, Америки та Африки;
- висвітлити дидактичні положення щодо розвитку професійних якостей майбутніх фахівців музичної спрямованості у вищій школі;
- розкрити зміст, структуру та специфіку формування педагогічної майстерності у майбутніх фахівців вищих музичних навчальних закладів;
- розглянути специфіку вдосконалення лідерських якостей у майбутніх педагогічних фахівців вищих музичних навчальних закладів;
- окреслити межі педагогічного конфлікту і висвітлити методику його врегулювання;
- здійснити аналіз нормативно-концептуальних засад забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальної дисципліни «Музична педагогіка вищої школи» студенти повинні **знати**:

- зміст етапів становлення музичної педагогіки вищої школи в країнах Європи, Азії, Америки та Африки;
- музичну дидактику вищої школи;
- методику формування педагогічної майстерності у майбутніх фахівців вищих музичних навчальних закладів;
- лідерські якості майбутніх педагогічних фахівців і специфіку їх удосконалення у вищих музичних навчальних закладах;
- методологію педагогічного конфлікту;
- нормативно-концептуальні засади забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах тощо.

Студенти по завершенні вивчення дисципліни «Музична педагогіка вищої школи» у навчальному процесі повинні **вміти**:

- створювати умови для досягнення мети;
- спрямовувати вольові зусилля на швидке і якісне запам'ятовування музичної інформації завдяки застосуванню відповідних властивостей уваги і

використанню індивідуальних особливостей роботи короткострокової пам'яті кожного майбутнього фахівця;

- уникати зайвої емоційної напруги організму корекцією міри збудження;

- демонструвати високу надійність відтворення інформації у звичних та емоціогенних умовах педагогічної діяльності;

- проявляти високий рівень артистизму під час прилюдного відтворення інформації;

- врегульовувати педагогічні конфлікти тощо.

«Режисура музичного театру (Фах)»

Метою курсу є опанування специфікою режисерської діяльності в музичному театрі

Завдання:

- оволодіння системними поняттями в галузі теорії та історії драматичного і музичного театру з поглибленим вивченням специфіки і особливостей музичної режисури;

- послідовне і всебічне вивчення літературних джерел, історичних, іконографічних матеріалів з історії постановок, їхній вплив на формування режисерського задуму;

- вивчення творчості, досвіду, поглядів, методів видатних майстрів-режисерів у галузі музичного театру;

- знання художньо-естетичних принципів провідних майстрів театрального мистецтва в соціокультурному контексті епохи, їхнє значення для розвитку світової режисури;

- проходження всіх етапів опанування професією від початкових елементів режисерської майстерності до втілення власного режисерського задуму вистави в цілому;

- оволодіння структурою постановочного плану як фіксації процесу режисерського втілення вистави;

- набуття навичок сценічного втілення музично-драматургічного твору на основі отриманих теоретичних знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- системні поняття в галузі теорії та історії драматичного і музичного театру з поглибленим вивченням специфіки, особливостей музичної режисури;

- художньо-естетичні принципи провідних майстрів театрального мистецтва в соціокультурному контексті епохи, їхнє значення для розвитку світової режисури;

- структуру постановочного плану як фіксації процесу режисерського втілення вистави;

- творчість, досвід, погляди, методи видатних майстрів-режисерів у галузі музичного театру;

- технологію втілення режисерського задуму, специфіку роботи з творчим складом та структурними підрозділами;

вміти:

- аналізувати партитуру (клавір) з точки зору вираженої у ній дії;
- знаходити та відбирати інформацію стосовно обраного для сценічного втілення музично-драматургічного матеріалу;
- формувати власний режисерський задум музично-драматургічного твору;
- створювати постановочний план як процес фіксації режисерського втілення вистави;
- втілювати власний режисерський задум, знаходити відповідну змісту художню форму;
- володіти технологією роботи зі співаком-актором, диригентом-постановником, художником-постановником, хормейстером-постановником, балетмейстером-постановником тощо;
- організувати комплекс робіт всіх структурних підрозділів у сценічному втіленні вистави.

На основі засвоєних знань та вмінь студенти повинні володіти професійними компетенціями:

- здатністю встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціокультурними процесами розвитку суспільства та тенденціями в сценічному, зокрема музично-театральному мистецтві;
- комунікативними механізмами режисури музичного театру з генеруванням новітніх жанрових та стильових тенденцій: оперування засобами сценічної лексики, синтезування складових музично-театрального твору по вирішенню сценічних завдань з метою створення художнього образу, усвідомлене володіння специфікою режисерської практики з урахуванням семантичних засад музичного театру;
- методами режисерсько-постановочної роботи в контексті різних мистецьких напрямів і режисерських шкіл, особливостями їх сценічної реалізації відповідно до змістовно-образної організації музично-театральної вистави;
- алгоритмом створення режисерського задуму та формування структури постановочного плану музично-театральної вистави;
- комплексом навичок режисера музичного театру: оперування засобами сценічної комунікації, синтезування складових музично-театрального твору з вирішення сценічних завдань задля створення художнього образу, опанування специфікою режисерської практики з урахуванням стилістичних та жанрових координат музично-театрального твору;
- прийомами застосування сучасних арт-технологій, сценічного дизайну та їх реалізацією в сценографічному оформленні музично-театральної вистави;
- методологією викладання фахових дисциплін у середніх мистецьких навчальних закладах, та в інших навчальних й культурно-освітніх установах;

- вільною орієнтацією у творчому доробку видатних майстрів вітчизняного та зарубіжного музичного театру, творчим переосмисленням і використанням їх методів і прийомів у власній режисерській діяльності;
- теорією і практикою режисерського аналізу музичної драматургії, здатністю до сценічного втілення музично-театрального твору, його презентації глядачеві;
- здатністю до опрацювання літературно-іконографічних джерел різних за жанрово-стильовими ознаками музично-театральних творів, формування на даному підґрунті власного режисерського задуму;
- здатністю до пошуково-дослідницької роботи з подальшим виокремленням тематичних напрямів, їх методологічним узагальненням в контексті спеціалізації;
- здатністю до організації на наукових засадах власної професійної діяльності, самостійного аналізу і оцінювання її результатів, здійснення пошуків та експериментів у сфері художньої творчості.

«Підготовка магістерської наукової роботи»

Мета: опанування специфікою науково-дослідницької діяльності у сфері музичної режисури.

Завдання:

- усвідомлення сутності магістерської роботи, вимог до неї;
- володіння алгоритмом її підготовки;
- розуміння структури роботи, характеристики її складових;
- опанування методикою написання магістерської роботи, підготовки її до захисту, апробації результатів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку магістерської роботи як кваліфікаційного дослідження;
- алгоритм написання магістерської роботи;
- характерні ознаки її структурних елементів, їх змістовність;
- технологію її підготовки до захисту та апробації результатів;

вміти:

- визначати проблематику дослідження, обґрунтовувати вибір теми;
- підбирати, систематизувати та аналізувати джерельну базу;
- визначати об'єкт, предмет, мету дослідження, формулювати завдання, складати план;
- обирати методи дослідження згідно визначених шляхів розв'язання проблеми;
- розв'язувати проблемну ситуацію в основному змісті роботи, дотримуючись алгоритму викладу матеріалу;
- підбивати висновки досліджень відповідно до сформульованих завдань;
- оформляти результати роботи згідно сучасних вимог до наукових праць.

«Методика викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах»

Метою курсу є формування системи знань про закономірності та дидактичні основи вищої мистецької освіти, організації навчання режисерів музичного театру

Завдання:

- усвідомлення специфіки вищої мистецької освіти України в контексті європейської інтеграції, її функцій, мети і завдань;
- розуміння особливостей підготовки режисерів музичного театру в контексті Закону України «Про вищу освіту», згідно з вимогами Галузевого стандарту України;
- опанування інноваційними технологіями мистецької освіти, їхньою відповідністю фаховій підготовці;
- застосування принципів, форм, методів навчання і контролю відповідно до специфіки режисури музичного театру;
- набуття навичок у плануванні та організації навчального процесу;
- вдосконалення власної педагогічної майстерності у викладанні режисури музичного театру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку вищої мистецької освіти України у контексті європейської інтеграції, її функції, мету і завдання;
- специфіку підготовки режисера музичного театру згідно з вимогами Галузевого стандарту;
- особливості застосування інноваційних технологій мистецької освіти відповідно до фахової підготовки студента;
- принципи, форми, методи навчання і контролю відповідно до специфіки режисури музичного театру;
- особливості планування та організації навчального процесу за фахом;
- засоби і прийоми підвищення власної педагогічної майстерності у викладанні фахових дисциплін;

вміти:

- визначати особливості підготовки режисера музичного театру в контексті європейської інтеграції мистецької освіти України з врахуванням вимог Галузевого стандарту;
- застосовувати інноваційні технології мистецької освіти відповідно до специфіки фаху;
- визначати принципи, форми, методи навчання і контролю відповідно до змісту певного модуля програми;
- готувати документацію з планування й організації навчального процесу, дотримуватися методології викладання дисципліни;
- підбирати індивідуальні засоби і прийоми для підвищення власної педагогічної майстерності.

«Сценографія, сучасне освітлення, техніка та технологія сцени»

Метою курсу є опанування жанрово-стильовими особливостями сценографічного і художнього оформлення музично-театральних творів згідно з режисерською концепцією вистави

Завдання:

- усвідомлення ролі і місця сценографії, театрального освітлення, техніки та технології сцени в розкритті драматургії музично-театральних творів;
- опанування стильовою специфікою сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних історичних епох, національної своєрідності країн;
- розуміння особливостей сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних театральних жанрів;
- набуття навичок у сценографічному і художньому вирішенні вистави з дотриманням жанрово-стильових особливостей музично-театрального твору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- види сценографії, театрального освітлення, техніку та технологію сцени, специфіку їх застосування в музичному театрі;
- стильові особливості сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних історичних епох, національної своєрідності країн;
- жанрову специфіку музично-театральних творів, особливості їх сценографічного і художнього оформлення;
- технологію виготовлення макету сценографічного оформлення вистави, ескізів костюмів, складання світлової, кольорової, проекційної партитури;

вміти:

- визначати види сценографії, театрального освітлення, техніку та технологію сцени, застосовувати їх відповідно до специфіки музичного театру, режисерської концепції вирішення вистави;
- інтерпретувати стильові особливості сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних історичних епох, національної своєрідності країн відповідно до режисерської концепції вирішення вистави;
- трактувати особливості сценографічного і художнього оформлення вистави згідно з жанровою специфікою музично-театрального твору;
- застосовувати на практиці технологію виготовлення макету сценографічного оформлення вистави, ескізів костюмів, складання світлової, кольорової, проекційної партитури, надаючи завдання керівникам відповідних структурних підрозділів.

На основі засвоєних знань та вмінь студенти повинні володіти професійними компетенціями:

- основними системами сценографічного оформлення вистав в контексті генези театрального мистецтва

- відмінностями у вирішенні сценічного простору театрального майданчику в контексті різних історичних епох, мистецьких стилів, напрямків, течій;
- основними прийомами технічного обладнання сцени, декораційного оформлення вистави в контексті сучасних театральних технологій;
- здатністю екстраполяції набутих знань та вмінь в мистецьку практику музичного театру.

4.4. Дисципліни професійної і практичної підготовки

Комплекс дисциплін професійної і практичної підготовки розроблений з метою практичного закріплення у студентів вміння роботи у сфері музичного театру, враховуючи його синтетичну природу. Локалізуючи фахові вміння з простору теоретичних дисциплін у сферу практичного застосування, студент отримує можливість безпосереднього опрацювання комплексу знань, умінь та навичок, зумовлених особливостями спеціальності.

До переліку дисциплін, які формують комплекс професійної і практичної підготовки студентів входять:

«Виробнича практика»

Виробнича практика магістрів театального мистецтва є важливою частиною підготовки до одного з основних напрямів їхньої діяльності після закінчення навчання, – творчо-виконавського. Викладачі та студенти проводять велику концертно-просвітницьку роботу, систематично виступають у найпрестижніших концертних залах Києва й інших міст України. Поряд з цим, практика є гармонійним компонентом навчально-виховного процесу: публічні виступи сприяють формуванню професійної майстерності і артистизму студентів, виховують виконавську волю, допомагають адаптувати артистичну молодь до умов їхньої майбутньої професійної діяльності. Методичною основою для проходження виробничої практики є індивідуальні заняття з фаху, що вивчаються паралельно.

Дана програма відображає авторську концепцію тьюторського навчання, засновану на співтворчості: коли викладач (керівник виконавської практики студента) стає його наставником, партнером по сцені.

У ході виробничої практики студент повинен закріпити й поглибити знання, отримані в процесі навчання, й, відповідно діючих освітніх стандартів, набути навичок і вмінь з наступних видів професійної діяльності:

- здійснення цілісного процесу, спрямованого на вдосконалення навиків режисера;
- підготовка та вдосконалення художнього репертуару;
- репетиційна діяльність в умовах театру, концертного залу та студії звукозапису;
- участь у створенні в межах сфери своєї діяльності єдиного інформаційного середовища, що забезпечувало б формування й розвиток естетичних потреб і смаків усіх соціальних і вікових груп населення.

Мета курсу – опанування навичками і вміннями індивідуальної виробничої роботи в галузі музичного театру; подолання психологічного бар'єру, у роботі з різними виконавськими формами; отримання практичних навичок на основі застосування знань, набутих емпіричним шляхом у свого викладача з фаху та підкріплених теоретико-методичною базою суміжних дисциплін; пошук індивідуального режисерського стилю.

Основні завдання курсу «Виробнича практика»:

- сприяти опануванню режисерськими навичками та методикою підготовки до сценічного показу;
- прищепити навички з практичного застосування теоретичних знань із фахової діяльності та втілення моделей виконавської інтерпретації;
- виховати здатність до моделювання творчого процесу;
- сприяти підвищенню рівня музичної та загально-естетичної ерудиції;
- формувати навички роботи з художнім репертуаром;
- сприяти засвоєнню студентами необхідних знань з укладання концертних програм.

«Педагогічна практика»

«Педагогічна практика» - є важливим етапом у процесі професійно-методичної підготовки студентів до викладацької діяльності у вищій школі. Педагогічна практика забезпечує реалізацію теоретичних знань, які отримали студенти у навчальному процесі у практичній педагогічній діяльності. «Педагогічна практика» входить до групи спеціальних учбових дисциплін, що утворює логічно-узгоджений, гармонізований учбово-методичний дисциплінарний комплекс, спрямований на забезпечення всіх необхідних для студентів умов набуття теоретичних та практичних педагогічних знань, вмінь та навичок для роботи в системі вищої освіти.

Головна мета викладання даного предмету – всебічна підготовка, організація та оптимізація процесу проходження студентами педагогічної практики з навчальних дисциплін фахового спрямування, забезпечення високопрофесійної методичної підтримки, встановлення постійного фахового взаємообміну між керівником практики та студентами-практикантами.

Завдання курсу:

1. Розвиток особистісних та професійних якостей викладача вищої школи.
2. Ознайомлення студентів-практикантів з функціонуванням всіх структур вищого навчального закладу.
3. Засвоєння основних педагогічних технологій та набуття педагогічних компетентностей.
4. Отримання практичних навичок аналізувати концепції та методичні принципи побудови учбових програм та посібників з фахових дисциплін.
5. Заглиблення теоретичних знань та установа взаємозв'язків із практичною діяльністю майбутнього викладача.
6. Формування професійних навичок педагогічної рефлексії та критичного осмислення педагогічного процесу у вищій школі.

4.5.Вибіркові навчальні дисципліни

Комплекс вибірових навчальних дисциплін визначений з урахуванням індивідуального підходу до студентів, формуванням його особистісного режисерського стилю. Зважаючи на мотиваційний аспект кожного зі студентів у становленні їх як творчих особистостей сфери музичного театру, ціннісно-орієнтаційна концепція блоку вибірових дисциплін скеровує здобувача вищої освіти у простір розгалуженого освітнього вибору, семантичною структурою якого є системність, послідовність та естетична обґрунтованість. До його складу входять:

«Методологія наукових досліджень (інд.)»

Метою курсу є опанування специфікою науково-дослідницької діяльності у сфері музичної режисури

Завдання:

- усвідомлення сутності магістерської роботи, вимог до неї;
- володіння алгоритмом її підготовки;
- розуміння структури роботи, характеристики її складових;
- опанування методикою написання магістерської роботи, підготовки її до захисту, апробації результатів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку магістерської роботи як кваліфікаційного дослідження;
- алгоритм написання магістерської роботи;
- характерні ознаки її структурних елементів, їх змістовність;
- технологію її підготовки до захисту та апробації результатів;

вміти:

- визначати проблематику дослідження, обґрунтовувати вибір теми;
- підбирати, систематизувати та аналізувати джерельну базу;
- визначати об'єкт, предмет, мету дослідження, формулювати завдання, складати план;
- обирати методи дослідження згідно визначених шляхів розв'язання проблеми;
- розв'язувати проблемну ситуацію в основному змісті роботи, дотримуючись алгоритму викладу матеріалу;
- підбивати висновки досліджень відповідно до сформульованих завдань;
- оформляти результати роботи згідно сучасних вимог до наукових праць.

«Музика у світовій культурі ХХ – ХХІ століття»

Курс «Музика у світовій культурі ХХ-ХХІ ст..» розроблений для студентів останнього року навчання усіх фахових спеціалізацій і спрямований на формування адекватного художнього світогляду сучасного висококваліфікованого музичного діяча в аспекті провідних тенденцій часу.

Студенти отримують змогу узагальнити та поглибити знання з історії світової музичної культури ХХ століття у широкому контексті міждисциплінарних зв'язків, ознайомитись із сучасними тенденціями у світовій музичній культурі зазначеного періоду. Осягнення специфіки розвитку цього багатоскладного процесу, особливостей його періодизації, різноманітних підходів до вивчення і дослідження створять підґрунтя для здобуття студентами навичок професійної орієнтації у сучасних явищах художнього простору та самостійності їх узагальнень та оцінок.

Метою курсу є розширення художньо-естетичного світогляду студентів, поглиблення та удосконалення їх фахової професійної якості у творчій, науковій та виконавській практиці. Це забезпечить свідоме та неупереджене засвоєння студентами матеріалу та здатність формувати та обґрунтовувати власну музично-світоглядну позицію.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із сучасним колом проблематики дослідження світової музичної культури ХХ ст. у широкому культурно-історичному контексті;

- висвітлити основні етапи розвитку світової музичної культури ХХ як цілісного явища, специфіку її формування та періодизації з позиції сучасності;

- засвоїти комплекс базових понять та явищ, які складають предмет вивчення;

- осягнути багатоскладні процеси розвитку світової музичної культури ХХ ст. у поліфонічній єдності культурно-історичного простору;

- сформувати у студентів навички самостійної об'єктивної оцінки художніх явищ сучасного музичного життя, пошуку та відбору інформації, критерії аналізу та оцінки світових художніх явищ.

Курс супроводжується музично-ілюстративним та нотографічним матеріалом.

Предметом курсу «Музика у світовій культурі ХХ-XXI ст.» є висвітлення специфіки формування та розвитку провідних тенденцій світової музичної культури ХХ ст. як органічної складової загально художнього процесу; осягнення особливостей історичної трансформації комплексу понять та явищ (художньо-естетичних, філософських, науково-теоретичних, музично-практичних тощо), які складають сутність поняття світової музичної культури ХХ-XXI ст.

Об'єктом навчальної дисципліни є широкоаспектне коло проблематики вивчення світової музичної культури ХХ століття як специфічного цілісного явища з позицій сучасності.

Вихідні навчальні компетенції (з інших курсів), необхідні для успішного засвоєння студентами навчального змісту дисципліни: знання курсів історії української та зарубіжної музики, історії стилів в мистецтві, історії джазу, історії світової культури, філософії, естетики та ін..

Основні поняття: світова культура, художня культура, музична культура, періодизація, традиції і новаторство, декаданс, модерн, авангард, андеграунд, постмодерн, академічна музична культура, джаз, рок, масова та елітарна музична культура, музична культура повсякдення

Анотація дисципліни: курс орієнтований на узагальнення та поглиблення студентами знань з історії світової музичної культури ХХ ст. в широкому контексті суміжних мистецтв; практичною асиміляцією цих знань у власній музично-виконавській практиці. Зокрема, розширення художнього світогляду студента, можливість орієнтуватися у сучасних явищах музичного і художнього життя.

Місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівців: курс орієнтований на удосконалення і систематизацію знань з історії світової музичної і художньої культури ХХ-ХХІ століття як важливої складової освіти високопрофесійного музичного діяча, підвищення рівня його професійної компетенції, розширення історико-культурного світогляду.

Методика викладання передбачає читання лекцій із залученням музично-ілюстративного матеріалу, проведення семінарських занять, написання рефератів з їх подальшим обговоренням в аудиторії, індивідуальну самостійну роботу студентів.

«Українська музична культура ХХ – ХХІ століття»

Курс «Українська музична культура ХХ-ХХІ ст.» є важливою ланкою завершального етапу формування сучасного висококваліфікованого фахівця другого академічного ступеню в галузі музичного мистецтва. Студенти отримують змогу узагальнити та поглибити знання з історії вітчизняної музичної культури ХХ-ХХІ століття у широкому контексті міждисциплінарних зв'язків. Осягнення специфіки розвитку цього багатоскладного процесу, особливостей його періодизації, різноманітних підходів до вивчення і дослідження створять підґрунтя для здобуття студентами навичок професійної орієнтації у сучасних явищах художнього простору та самостійності їх узагальнень та оцінок.

Метою курсу є формування у студентів високопрофесійного художньо-естетичного відчуття на ґрунті національних традицій творчої, наукової та виконавської практики, закладення загальних принципів музично-критичного мислення. Це забезпечить свідоме та неупереджене засвоєння студентами матеріалу та здатність формувати та обґрунтовувати власну музично-світоглядну позицію.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із сучасними концепціями вивчення вітчизняної музичної культури ХХ-ХХІ ст. у широкому культурно-історичному контексті;

- висвітлити основні етапи розвитку української музичної культури ХХ як цілісного явища, специфіку її формування та періодизації у взаємозв'язку із культурами інших європейських країн;

- засвоїти комплекс базових понять та явищ, які складають предмет вивчення;

- осягнути основні принципи національної специфіки музичного буття зазначеного періоду;

- сформувати у студентів навички самостійної об'єктивної оцінки художніх явищ сучасного музичного життя пошуку та відбору інформації, критерії аналізу та оцінки історичних явищ та різних наукових концепцій

Курс супроводжується музично-ілюстративним та нотографічним матеріалом

Предметом курсу «Українська музична культура ХХ-ХХІ ст.» є процес формування та історичної трансформації комплексу понять та явищ (художньо-естетичних, філософських, наукових, музичних тощо), які складають поняття вітчизняної музичної культури ХХ-ХХІ ст.

Об'єктом навчальної дисципліни є українська національна музична культура ХХ-ХХІ століття, специфіка її геополітичного та історико-культурного побутування.

Вихідні навчальні компетенції (з інших курсів), необхідні для успішного засвоєння студентами навчального змісту дисципліни: знання курсів історії української та зарубіжної музики, історії стилів в мистецтві, історії світової культури, філософії, естетики та ін..

Основні поняття: національна музична культура, періодизація, традиції і новаторство, український авангард, Розстріляне Відродження, соцреалізм, шістдесятництво, національна специфіка художніх стилів в українському мистецтві, український постмодерн

Анотація дисципліни: курс орієнтований на здобуття студентами знань з історії української національної музичної культури ХХ-ХХІ ст.. та їх практичною асиміляцією у власній музично-виконавській практиці. Зокрема, розширення художнього світогляду студента, можливість орієнтуватися у сучасних явищах музичного життя.

Місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівців: курс орієнтований на удосконалення і систематизацію знань з історії національної музичної культури ХХ-ХХІ століття як важливої складової освіти високопрофесійного музичного діяча, підвищення рівня його професійної компетенції, розширення історико-культурного світогляду.

Методика викладання передбачає читання лекцій із залученням музично-ілюстративного матеріалу, проведення семінарських занять, написання рефератів з їх подальшим обговоренням в аудиторії, індивідуальну самостійну роботу студентів.

«Психологія творчості»

Необхідність цього курсу уявляється закономірною, тому що в наш час все більшого значення набувають проблеми філософського, естетичного, культурологічного та психологічного осмислення різноманітних явищ

дійсності. Розуміння цих проблем в контексті мистецтва є дуже важливою складовою культурного досвіду майбутніх композиторів, музикознавців, виконавців та фахівців музично-театрального напрямку. Мета курсу – розширення теоретичного та практичного досвіду студентів з точки зору свідомого відношення до об'єктивних та суб'єктивних основ творчості, сприйняття та інтерпретування, розуміння психологічного смислу виражальних та зображальних засобів мистецтва, а також особливостей співвідношення форми та змісту, взаємодія яких значно впливає на весь процес особистісного діалогу із твором мистецтва. Головні завдання курсу полягають у таких моментах:

1. Орієнтація студентів у колі актуальних проблем психології творчості;
2. Освітене використання студентами відповідного понятійно-термінологічного апарату.
3. Ознайомлення з психологічними закономірностями процесів творчості, сприйняття та інтерпретування (рефлексії).
4. Оволодіння навичками “психологічного” аналізу музичного твору. Враховуючи професійну специфіку викладання тем, проведення семінарів та практичних занять передбачає обов'язкове використання знань з відповідних спеціальних музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін. Таким чином методика викладання курсу передбачає: - покладення в ілюстративну основу навчального процесу не тільки музичних творів, але й зразків інших видів мистецтва (література, поезія, зображальне мистецтво, архітектура, кінематографія, хореографія тощо);
- 5 Використання широкого кола наукової літератури, пов'язаної з питаннями філософсько-естетичного, психологічного та культурно-історичного осмислення творів мистецтва та явищ дійсності; - проектування науково-теоретичної інформації на власний досвід студентів, введення її у практичний обіг для вирішення відповідних творчих завдань; - орієнтацію студентів на діалогічність спілкування, самостійне наукове дослідження особливостей психологічного феномену твору мистецтва. Робоча програма курсу “Психологія творчості” укладена відповідно до сучасних вимог організації навчального процесу у вищих мистецьких навчальних закладах четвертого рівня акредитації. Програма розкриває основні теми та положення курсу і ґрунтується на залученні широкого кола музикознавчих праць, сучасних наукових розвідок з питань теоретичного та історичного музикознавства, культурології, психології, загального мистецтвознавства, які склали методологічну базу даної програми. У програмі подаються список наукової літератури, плани семінарських занять, орієнтовні питання до заліку, критерії оцінювання знань студентів. Кожна тема курсу і плани семінарських занять мають посилання на список літератури.

«Основи менеджменту в установах культури»

Дисципліна «Основи менеджменту в установах культури та мистецтва» входить до дисциплін за вибором навчального плану циклу фундаментальної підготовки бакалаврів спеціальності «Театральне мистецтво».

Предмет «Основи менеджменту у закладах культури» є важливою складовою професійної підготовки бакалаврів - музичних режисерів. Професійна діяльність музичного режисера в сучасному світі є неможливою поза чіткими уявленнями щодо особливостей функціонування закладів, установ та організацій музичного мистецтва, характерних рис та специфіки різних інтонаційних практик, знання прийомів та методів управління процесами у секторі мистецтв та у культурній індустрії.

Музична практика у ХХІ сторіччі характеризується підвищеною конкуренцією, ринок позначений кризою перевиробництва, патерналістська державна політика щодо “високого” мистецтва відходить у минуле, а процеси міграції капіталу, що розгорнулись на мистецькому ринку в останній чверті ХХ сторіччя, ускладнюють практичну діяльність митців. Отже, перед музикантами академічної сфери гостро постають питання та проблеми, що не були відомі їх попередникам.

Програму курсу складено відповідно до вимог, якими позначений сучасний етап розвитку вищої мистецької освіти в Україні. Методологічною основою курсу є дослідження провідних американських та європейських вчених та практиків, що працюють у сфері менеджменту культури та мистецтв та суміжних з нею сферах (Ф. Котлер, Ф. Кольбер, П. де Монто, К. Нордстрем, Й. Рідденстрале, А. Сливоцький, Н. Лебрехт та ін.), а також власні дослідження та розвідки, що базуються на узагальненні практичного досвіду роботи у державних, приватних та громадських закладах і організаціях культури та мистецтв.

Мета курсу «Основи менеджменту у закладах культури» – ознайомити студентів з базовими положеннями теорії менеджменту у сфері культури і мистецтв, що полегшить адаптацію митців-академічних музикантів у сучасній ринковій ситуації.

Основні завдання курсу «Основи менеджменту в установах культури та мистецтва» визначені необхідністю сформувати у студентів наступні компетентності.

Загальні:

- Здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- *Спеціальні:*
- Розуміння закономірностей сучасного ринку музичного мистецтва.
- Вміння застосовувати управлінські техніки.
- Знання особливостей життєвого циклу культурного продукту.

- Вміння використовувати сучасні технології просування культурного продукту.

- У результаті вивчення курсу «Основи менеджменту в установах культури та мистецтва» студенти мають знати:

- структуру менеджменту;
- особливості сегментації ринку культури і мистецтв та його середовища;
- основні техніки управління;
- особливості маркетингу у сфері культури і мистецтв;
- характерні особливості культурного продукту;
- фази життєвого циклу культурного продукту.

- На основі засвоєння теоретичних положень курсу студенти мають уміти:

- орієнтуватися в сучасному ринку виконавських мистецтв;
- виявляти належність культурного продукту до сектору мистецтв чи до культурних індустрій;
- делегувати повноваження;
- аналізувати конкурентні переваги культурного продукту;
- застосовувати набуті знання та вміння у власній професійній діяльності.

«Робота з концертмейстером»

Метою курсу є забезпечення інструментальним супроводом режисерської практики в музичному театрі.

Завдання:

- врахування професійної діяльності концертмейстера у співпраці з режисером музичного театру;
- послідовне і всебічне вивчення літературних джерел, історичних, іконографічних матеріалів з історії постановок, аналіз музичної драматургії твору в контексті формування режисерського задуму;
- вивчення творчості, досвіду, поглядів, методів видатних майстрів-режисерів у галузі музичного театру, особливостей їх інтерпретації музичної драматургії твору;
- знання художньо-естетичних принципів провідних майстрів театрального мистецтва в соціокультурному контексті епохи, їхнє значення для розвитку світової режисури з метою поглиблення музичної драматургії твору;
- інструментальне забезпечення сценічного втілення музично-драматургічного твору у співпраці з режисером.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- особливості професійної діяльності концертмейстера у співпраці з режисером музичного театру;
- художньо-естетичні принципи провідних майстрів театрального мистецтва в соціокультурному контексті епохи, їхнє значення для розвитку світової режисури;

- структуру постановочного плану як фіксації процесу режисерського втілення вистави;
- особливості інтерпретації музичної драматургії твору видатними режисерами музичного театру;
- специфіку інструментального забезпечення сценічного втілення музично-драматургічного твору у співпраці з режисером.
- вміти:
- аналізувати партитуру (клавір) з точки зору вираженої у ній дії;
- знаходити та відбирати інформацію стосовно обраного для сценічного втілення музично-драматургічного матеріалу;
- втілювати власний режисерський задум у співпраці з концертмейстером;
- володіти технологією роботи концертмейстера зі співаком-актором, диригентом-постановником, хормейстером-постановником, балетмейстером-постановником тощо;

На основі засвоєних знань та вмінь студенти повинні володіти професійними компетенціями:

- здатністю проводити аналіз партитури (клавіру) з точки зору вираженої у ній дії;
- здатністю пошуку та відбору музичної інформації стосовно обраного для сценічного втілення музично-драматургічного матеріалу;
- здатністю до втілення власного режисерського задуму у співпраці з концертмейстером;
- здатністю застосовувати різноманітні технології роботи концертмейстера зі співаком-актором, диригентом-постановником, хормейстером-постановником, балетмейстером-постановником тощо.

«Загальне фортепіано»

Універсальність та всеосяжність предмету «Загальне фортепіано» сприяє підвищенню загально-культурного рівня студентів та поглиблення знань світової музичної спадщини.

Володіння студентами-режисерами таким багатограним, багатоголосним інструментом як фортепіано (навіть на початковому рівні) відкриває виняткові можливості не тільки для ознайомлення з суто фортепіанним репертуаром, але й для пізнання музики практично всіх форм і жанрів (опера, симфонічна, хорова, камерна, народна, танцювальна, джазова, розважальна та ін.) завдяки необмеженій кількості так званих клавірних перекладень.

Зважаючи на історико-культурні зв'язки музики з іншими видами мистецтва (література, поезія, живопис, театр, кіно та ін.), а також із багатовіковою історією народної творчості та релігією, вивчення предмету фортепіано є необхідною складовою освіти музичних режисерів.

Основною метою дисципліни є опанування студентами – майбутніми режисерами-постановниками музичного матеріалу сценічних творів (опери, балети, музично-драматичні спектаклів та ін.) шляхом фортепіанного

виконання, розширення їх загально-музичного світогляду, ознайомлення з творами різних епох та стилів, вивчення українського репертуару.

Основною формою навчальної роботи є індивідуальні заняття. Кожний семестр завершується однією з форм контролю-екзаменом, заліком. Крім обов'язкових форм контролю в кожному семестрі проводяться фортепіанні концерти. Успішний виступ в концерті звільняє студента від виконання цього твору на екзамені або заліку. Крім індивідуальних занять з дисципліни фортепіано викладачем проводяться зі студентами бесіди з актуальних питань музичного виконавства, художньої творчості з урахуванням професійної спрямованості.

Протягом всього періоду навчання викладач надає консультації з різних питань, пов'язаних з музично-творчою діяльністю студентів, здійснює контроль за якістю набутих знань та навичок відповідно до програмних вимог.

Завдання курсу:

- підвищення рівня володіння фортепіано з урахуванням попередньої музичної освіти;
- подальше удосконалення навичок читання нот з аркуша;
- набуття вмінь та навичок гри в ансамблі;
- набуття вмінь та навичок акомпанування;
- розвиток самостійності при ознайомленні та вивченні репертуару;
- використання теоретичних знань та практичних навичок з фаху, теорії та історії музики та історії театру, аналізу музичних форм, музичною літературою;
- формування готовності до практичної діяльності.

Специфіка методики вивчення дисципліни передбачає освоєння комплексу необхідних навичок, а саме:

- навчатися відтворювати нотний текст;
- пізнати та вивчити риси різних стилів;
- закріпити основи теоретичних знань;
- навчитися читати з аркуша нотний текст;
- навчитися акомпанувати та грати в ансамблі;
- навчитися транспонувати;
- розвивати та виховувати виконавську волю, концертну витримку;
- навчитися організовувати самостійну роботу у відповідності творчим задачам;
- розвивати самостійність в рішенні художніх задач інтерпретації.

- Таким чином, курс «спеціалізованого фортепіано» надає широкі можливості навчально-творчого впливу на формування професійної майстерності. Для одержання якомога більшої інформації на індивідуальних заняттях та збільшення часу заняття, з досвіду більш ніж тридцятирічної педагогічної діяльності, рекомендуємо об'єднувати студентів одної спеціалізації при вивченні ансамблю і акомпанементу, з метою розширення та збільшення часу заняття з викладачем. Розклад занять складається таким

чином: 30хв.-один студент, 30 хв. – обидва студенти, 30 хв. - другий студент. Кожний з них одержує час для індивідуальної програми, а також для гри в ансамблі та набутті навичок акомпанементу, що надто важливо на I-III курсах (заняття один раз на тиждень 45 хв.) – реально студент займається з викладачем 60 хв.

Реалізація поставлених завдань дисципліни можлива у поєднанні комплексного підходу при вивченні курсу та детальному аналізі всіх його складових. Визначальною стороною організації навчального процесу є перспективно-стильове планування індивідуальних занять. В цьому процесі особливе важливе значення набуває творча взаємодія викладача та студента. При цьому прагнення викладача повинні бути спрямовані на розвиток професійних даних студента, з'ясування (роз'яснення) особливостей виконання на фортепіано творів різних стилів, жанрів, художнього змісту, принципів формотворення та фактурного викладу, а самостійна робота студента потребує граничної концентрації.

Основу навчального матеріалу складає зарубіжна, російська, українська класика, кращі твори сучасних зарубіжних та українських композиторів. Рекомендований студенту репертуар (програма для заліку, екзамену, ознайомлення з твором та читання нот з аркуша) повинен відповідати індивідуальним особливостям студента, рівню його фортепіанної та загальномузичної підготовки. В залежності від одержаної музичної освіти (середньої спеціальної або вищої), студенти даного факультету, в більшості випадків володіють фортепіано. Проте, рівень технічної підготовленості значно коливається (від 4 до 10 років навчання), тому, списки рекомендованого репертуару диференціюються на I або II рівні в залежності від ступеня володіння інструментом.

Використання міждисциплінарних модулів набувають важливого значення в доборі репертуару (музична література, історія музики, історія оркестру, історія оперного театру, інструментовка, гармонія, поліфонія, композиція). Дисципліна «спеціалізоване фортепіано» спрямована поглиблювати та розширювати з вищенаведених предметів.

Реалізація творчих задач, які виникають в процесі індивідуального заняття потребує поглибленого вивчення технічних та виражальних можливостей фортепіано, взаємозв'язку всіх складових навчального плану.

Протягом чотирьох років навчання студент вивчає оперну, симфонічну, фортепіанну, інструментальну, вокальну літературу різних епох, стилів, жанрів (нескладні перекладення пропонуються для читання нот з аркуша та ознайомлення). В розділі вокального та інструментального акомпанементу, ансамблевого музикування, студенту пропонується оволодіти навичками акомпанементу, набувати досвід розучування з вокалістами оперних партій. Наведемо деякі позиції відносно послідовності вивчення творів протягом семестру. В цьому процесі неоціненну користь дає систематична робота над художніми творами. Правильно скерована робота над доцільно підібраним художнім репертуаром завжди є могутнім знаряддям поліпшення і

прискорення музично-виконавського розвитку студента. Процес засвоєння музичного твору має не тільки музично-виховне, але й естетично-пізнавальне значення.

1. Ознайомлення з твором передбачає:

- уявлення художньої ідеї, основного образного змісту, характеру музики.
- показ нового твору студенту в цілому (виконання викладачем, прослуховування запису).
- самостійне прочитання нотного тексту.

2. Докладне вивчення твору передбачає:

- уважне та сумлінне засвоєння авторського тексту.
- роботу над текстом проводити частинами.
- долати фактурні труднощі (координація рук, штрихи, технічні вимоги, аплікатура, педалізація, динаміка).

3. Цілісне оформлення твору передбачає:

- розкриття художнього змісту твору, суті художнього образу, характеру і настрою, ідеї та смислу.
- шліфування деталей, всіх способів реалізації художніх елементів (форма, зміст, емоційна реакція, структурні особливості твору).

Внаслідок вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- музичний матеріал сценічних творів (опери, балети, музично-драматичні спектаклі);

- літературу з теорії та історії музики, історії театру, аналізу музичних форм, музичну літературу;

- музичну термінологію;

вміти:

- достатньо вільно читати з аркуша;

- розучувати з вокалістами оперні партії;

- акомпанувати солісту, ансамблю;

- виявляти оркестрове звучання фортепіанної партії;

- реалізовувати художньо-виконавський задум (тембр, штрихи, педалізація, динамічний план, агогіка та технічні прийоми);

бути ознайомленими з:

- практичними основами суміжних фахових дисциплін (оперно-симфонічним диригуванням, музично-режисерською роботою, оперною практикою, читанням партитур та ін.);

широким колом творів різних стилів та жанрів (крім індивідуального плану) за допомогою перекладань для 1 або 2 фортепіано;

спеціальною літературою, що досліджує всі аспекти роботи з творчим колективом та взаємовідносини особливості – керівника процесу створення оперної вистави або оркестрового твору (режисер, диригент) – з колективом;

- українською музичною та музично-театральною спадщиною та творчістю сучасних композиторів України;

- записами на плівках та CD , відеозаписами музично-сценічних творів та концертів за участю видатних виконавців, оркестрів та диригентів, відвідування, публічними концертами та театральними виставами.

Самостійна робота студентів є найважливішою частиною навчального процесу, від її ефективності залежить рівень засвоєння курсу. Організація та контроль за самостійною роботою студентів, її методичне забезпечення здійснюється згідно щорічним графікам та планам СРС.

Теми та завдання для самостійного опрацювання студентами визначені в їх індивідуальних планах, в інструктивних матеріалах, в розроблених на кафедрі самостійних та пошукових завданнях з контролю та визначення рівня самостійної роботи студентів.

Завдання для самостійної роботи надаються викладачем щотижня на індивідуальних заняттях з урахуванням специфіки спеціалізації. Для спеціалізації «Музичний театр» переваги надаються в опрацюванні оперних та балетних клавирів, партитур та вокальних акомпанементів, фортепіанних перекладень музики до драм, опер, музичних спектаклів.

Кафедрою загального та спеціалізованого фортепіано розроблені ефективні методи контролю за самостійною роботою студентів в межах таких форм, як стартовий контроль, атестація знань студентів, контрольний урок, залік , іспит. Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється згідно графіку.

«Новітні тенденції в українській композиторській творчості»

Навчальна дисципліна «Новітні тенденції в українській музиці кінця ХХ–ХХІ ст.» для магістрантів всіх спеціалізацій є логічним продовженням курсу «Історії української музики ХХ ст.», який є нормативною музично-історичною дисципліною циклу фундаментальної підготовки, що передбачена системою підготовки музикантів-бакалаврів. Предметом цієї навчальної дисципліни є еволюційні процеси у жанрових сферах української музичної культури періоду державної незалежності. Вивчення предмету дозволяє студентам отримати найбільш повне уявлення про специфіку сучасного етапу розвитку українського музичного мистецтва, дає їм можливість підвищити загальний культурний рівень, полегшити входження в сучасний концертно-виконавський процес.

Метою курсу є висвітлення творчості представників сучасних композиторських шкіл України періоду Незалежності в контексті провідних жанрових та естетико-стильових тенденцій розвитку світового музичного мистецтва.

Основними завданнями дисципліни є:

- усвідомити соціокультурні та естетико-стильові засади сучасного періоду розвитку української музичної культури;
- виявити характерні риси естетики та поетики окремих жанрових або стильових систем творчості;

- проаналізувати показові для розвитку певного жанру або естетико-стильової тенденції музичні твори;
- охарактеризувати творчість провідних митців сучасності різних композиторських шкіл України;
- створити об'єктивну картину розвитку української музики в пострадянський період в контексті світового музичного мистецтва кінця XX – XXI століття.

Вимоги до знань та вмінь. Студент повинен:

знати:

- основні тенденції жанрового та естетико-стильового розвитку українського музичного мистецтва періоду Незалежності, історичний та соціо-культурний контекст їх функціонування;
- особливості розвитку провідних жанрів українського музичного мистецтва кінця XX – XXI століття;
- творчість провідних композиторів та специфіку відтворення певної жанрової та естетико-стильової тенденції в творчості митця;
- передбачені програмою музичні твори різних жанрів, створені представниками різних композиторських шкіл України.

вміти:

- визначити основні тенденції жанрового та естетико-стильового розвитку українського музичного мистецтва пострадянського періоду; навести художні приклади, що їх демонструють;
- проводити паралелі розвитку українського та світового музичного мистецтва, аналогії з розвитком інших видів українського мистецтва;
- висвітлити історичне підґрунтя, прослідкувати генезис формування певних жанрових та естетико-стильових тенденцій;
- назвати та охарактеризувати типологічні різновиди провідних жанрів українського музичного мистецтва кінця XX – XXI століття;
- виявити особливості естетики та стилю творчості видатних представників сучасної української музичної культури;
- проаналізувати сучасний музичний твір з точки зору художньої концепції, композиції, драматургії, рис стилістики; оцінити його естетико-художні якості;
- адекватно розуміти та використовувати термінологію й аналітичний інструментарій сучасних мистецтвознавчих студій.

Добір музичних творів для ознайомлення та аналізу зумовлений прагненням висвітлити творчість представників різних композиторських шкіл України та основні тенденції жанрового й стильового розвитку, рівнем художності самих творів та мірою доступності фоно-, відео- і нотографічних джерел. Списки музичних творів та музикознавчої літератури можуть змінюватись відповідно до конкретних умов ведення курсу, залежно від спеціалізації.

В курсі «Новітні тенденції в українській музиці кінця XX–XXI ст.» застосовуються такі форми роботи:

1. *Лекційні заняття.* Проводяться в групах студентів виконавських спеціалізацій, музикознавців і композиторів. Складаються з викладення теоретичного матеріалу, демонстрації музичних прикладів, що ілюструють основні позиції лекції (аудіо-прослуховування, відео-перегляд).

2. *Семінарські заняття,* зміст і форми проведення яких націлені на поглиблене вивчення лекційного матеріалу і на контроль за якістю його опрацювання.

3. *Письмова модульна контрольна робота.*

4. *Самостійна робота* студента.

«Інфраструктура музичного життя України»

Підготовка музикознавця у сучасних умовах вимагає врахування тих соціокультурних змін, що відбулися у світовому та вітчизняному культурному просторі упродовж останніх десятиріч. Окрім чинників, спільних для всієї культури, ситуація в музичній її сфері знаходиться під суттєвим впливом деяких специфічних факторів та процесів: кардинальної зміни комунікативних каналів, безпрецедентного розширення та примноження номенклатури звучань, тотальної комерціалізації звукового середовища. Інтенаційна поліукладність сучасності зумовила різке посилення конкуренції, яка додатково примножується кризою перевиробництва. Академічне музичне мистецтво конкурує нині не тільки з театральними виставами, цирком та ярмарковими балаганами, як це було у ХІХ столітті, але і з кіно, кабельним телебаченням, спортивними трансляціями, величезною номенклатурою розважальної індустрії (від шоу – до ігрових автоматів), Інтернетом, спілкуванням у соціальних мережах, альтернативними інтонаційними практиками тощо. На наших очах відбувається процес міграції капіталу зі сфери академічної музики в інші сфери, пов'язані з індустрією розваг, відпочинку. Водночас кількість «продукції», що її створюють академічні музиканти, перевищує ємність потенційного ринку (який скорочується внаслідок відсутності цілеспрямованої державної політики у сфері академічної музичної культури та загальної переорієнтації суспільства на гедоністично-розважальні цінності). Для того, щоб ефективно працювати у таких складних умовах, сучасному музикознавцю недостатньо прослухати тільки традиційний комплекс академічних навчальних дисциплін. Все більшої питомої ваги у підготовці конкурентоздатного на ринку фахівця набувають дисципліни сфери прикладного музикознавства – музична критика, редагування музикознавчої літератури, музична соціологія, мистецький менеджмент, тощо. Саме вони допомагають майбутньому фахівцю в опануванні практичних навичок, необхідних йому для роботи у філармоніях, концертних агенціях, творчих колективах, закладах та установах культури та мистецтв. З іншого боку, фундаментальність освіти забезпечується комплексом академічних дисциплін, серед яких велике значення мають дисципліни інтегративного характеру (методологія історичного музикознавства) та такі,

що орієнтовані на сучасну музичну ситуацію (семінар «Сучасна музика», курс «Український музичний постмодерн в контексті світової культури» тощо). До предметів, що об'єднують обидві характеристики, – прикладне спрямування та інтегративно-узагальнюючий характер – належить курс «Інфраструктура музичного життя». Курс розрахований на студентів магістеріуму музикознавчих факультетів музичних вузів, може бути корисним студентам інших факультетів (композиторського, культурології, виконавських тощо).

Мета курсу – ознайомити магістрів з інститутами, структурами та процесами, які не входять до фундаментальних курсів історії музики (традиційно орієнтованих на творчість), але є істотними для музичної культури.

Завдання курсу:

- Систематизувати розпорошені по різних навчальних курсах відомості про реалії музичного життя в усьому його розмаїтті – і ті, що вже є надбанням історії, і ті, що лише формуються у сучасних умовах;

- Ознайомити студентів з основними інфраструктурними утвореннями європейської академічної музичної культури Нового та Новітнього Часу;

- Підготувати їх до продуктивної самостійної роботи у сфері музичного життя (творчі колективи, організації, інститути).

«Кіномузика»

Мистецтво кіно посідає одне з найзначніших місць не тільки в сучасній культурі, але також у системі інформаційного впливу на суспільство. Внаслідок своєї універсальності, емоційної безпосередності особливо привабливим компонентом кіно структури є музичний супровід до фільму. Своєю глибокою дією на глядача, впливаючи як на його свідомість, так і підсвідомість, музика кіно виявляє свою головну властивість – здатність відображення буття у ємних, узагальнених образах. З плином часу мистецтво музичного супроводу із другорядного, «підсобного» фактора виростає в особливе явище, яке акумулювало досягнення у сфері засобів виразності, що були напрацьовані усією історією існування музичної культури.

В основу курсу покладено фундаментальні концепції – мистецтвознавчі, загально-естетичні та культурологічні, які були вироблені та засвоєні вітчизняною і зарубіжною науковою думкою, а також обширний власний досвід автора у галузі музики кіно.

Мета курсу:

– розкриття типології функцій музики у кінематографі, а також надбання студентами базових знань у галузі історії та теорії кіномузики;

– осмислення основних закономірностей звуковізуальної єдності в мистецтві кіно, телебачення та інших екранних мистецтвах, а також ролі музики у художній єдності кінофільму

Завдання курсу:

–засвоїти найважливіші положення теорії кіномузики та закономірності розвитку музичної складової у звуковому кінематографі;

–отримати основні відомості про мову, засоби виразності та драматургічні функції кіномузики;

–зрозуміти жанрову систему музичного кінематографа в контексті музичної кінокомпозиції та драматургії;

–отримати основні відомості про видатних кінокомпозиторів у їх творчій співпраці з режисерами;

–отримати навички аналізу змістового та образного музичного рішення у кінотворах видатних майстрів режисури минулого та сучасності

Дисципліна пов'язана з іншими спеціальними курсами: «Композиція», «Інструментовка», «Оркестрові стилі», «Аналіз музичних форм», «Електронний синтез звуку», «Композиція та синтез за допомогою комп'ютера» тощо.

«Іноземна мова»

Загальна мета курсу – подальше вдосконалення умінь усного і писемного спілкування студентів англійською мовою у межах професійної та наукової тематики, відповідно до потреб міжкультурного спілкування та професійної підготовки за фахом. Навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі має забезпечити реалізацію практичних, освітніх, розвивальних, виховних та професійних цілей, а саме: Практична мета навчання полягає в тому, щоб навчити студентів спілкуватися англійською мовою в усній та писемній формах в межах визначеної тематики, що забезпечує уміння ефективно і гнучко використовувати іноземну мову у ситуаціях навчально-академічного та професійного спілкування. Освітня і розвивальна мета передбачає подальший розвиток у студентів умінь і навичок самостійної діяльності з оволодіння англійською мовою, формування умінь 5 проектної роботи, розвиток логіки, розширення кругозору та надання студентам знань країнознавчого спрямування. Виховна мета полягає у подальшому розвитку у студентів світоглядних та ціннісних орієнтацій, толерантності, патріотичності тощо. Досягнення професійної мети передбачає формування у студентів професійної компетенції шляхом ознайомлення їх з фаховою лексикою, спеціальною термінологією; формування мовленнєвих стратегій у сфері професійної комунікації. Завдання курсу 1. Розвивати у студентів основи лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції англійської мови у сфері спілкування, що визначена майбутніми професіональними інтересами і потребами. 2. Навчити студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами майбутньої професійної діяльності. 3. Розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки. 4. Розвивати уміння працювати з науковою та фаховою літературою. 5. Підвищити рівень розвитку професійної компетенції студентів засобами англійської мови. 1.2 Вимоги до знань і вмінь. Студенти повинні знати: правила вимови звуків; читання

буквосполучень; написання знаків транскрипції; основні особливості системи голосних, приголосних, фонем англійської мови; артикуляцію голосних, приголосних; правила наголосу в англійській мові; правила утворення різних частин мови; утворення множини іменників; правила вживання означеного і неозначеного артикля; види займенників і їх місце в реченні; поняття про модальні дієслова; еквіваленти модальних дієслів; утворення кількісних, порядкових числівників; правила утворення та вживання часів групи Indefinite, Continuous, Perfect, Perfect Continuous в активному стані; порядок слів у реченні; типи речень за структурою та метою висловлювання; будову безособових речень; б утворення та вживання способів дієслів (The Indicative Mood, The Subjunctive Mood); безособові форми дієслова (The Infinitive, the Gerund, the Participle); правило узгодження часів; структуру речень в непрямій мові; правило трансформації прямої мови в непряму; утворення та вживання умовного способу (the Conditional Mood); форми інфінітиву та основні конструкції з інфінітивом (The Complex Subject, the Complex Object); додаткове значення модальних дієслів; основні правила словотворення; синтаксичні особливості сполучень слів в англійському реченні. норми правопису мовних одиниць, що складають фонд активної лексики; лексичний мінімум одиниць з програмової тематики курсу; Студенти повинні вміти: сприймати монологічне та діалогічне мовлення викладача, студентів безпосередньо та у фонозапису; перекладати прочитаний чи прослуханий текст; читати програмові тексти уголос, а також про себе з досить повним розумінням основної думки, логічної структури та важливих деталей. (Темп читання 100 слів на хвилину); читати — про себе і розуміти інформацію; висловлювати програмовий лексичний матеріал у підготовленому та непідготовленому монологічному та діалогічному мовленні; сприймати на слух монологічне та діалогічне мовлення носіїв, брати участь у бесіді, спираючись на передбачені програмою лексичні, фонетичні та граматичні явища, словотворчі моделі. (Час звучання тексту 3 хвилини); читати програмові тексти уголос, а також про себе з досить повним розумінням основної думки, логічної структури та важливих деталей. (Темп читання 100 слів на хвилину) вести спілкування у письмовій формі за тематикою передбаченою програмою, спираючись на правила графіки та орфографії англійської мови; письмово перекладати окремі речення; - скласти листа англійською мовою. отримувати нову інформацію з англомовних джерел професійного спрямування.

«Музика українського зарубіжжя»

Розвиток людської цивілізації завжди супроводжувався міграційними процесами племен, народів, держав, окремих особистостей. З ретроспективи часу міграція є об'єктивним процесом, але у кожній конкретній ситуації має суб'єктивні причини. Найбільш частими причинами міграцій були історичні, соціальні, економічні, політичні, релігійні катаклізми. Багато етнічних спільнот самовільно або примусово переселялися за межі корінних етнічних

територій. Не стали винятком у світових переселенських рухах і представники українського етносу. Українці залишили помітний слід у суспільно-історичному та культурному розвитку Європи, Північної і Південної Америки, Австралії, інших континентів. У цьому контексті варто згадати доньку Київського князя Анну Ярославну – королеву Франції, видатного просвітителя XV ст. Юрія Дрогобича – філософа, астронома, медика, ректора Болонського університету в Італії, гетьмана Пилипа Орлика – автора першої Конституції в Європі. Це лише окремі імена.

Однак масового характеру процес української еміграції набув на зламі XIX-XX століть. Історію української еміграції сьогодні прийнято ділити на чотири хвилі: перша – з останньої чверті XIX ст. до початку Першої світової війни; друга – період між двома світовими війнами; третя – період після Другої світової війни; четверта – з часу проголошення незалежності України у 1991 році. Проте умови існування чотирьох хвиль української еміграції кардинально відрізняються: перші три хвилі українські емігранти жили, творили у країнах поселення в умовах бездержавності (за винятком короткого періоду існування УНР), а так звана четверта хвиля еміграції розпочалася вже в умовах існування незалежної суверенної держави Україна. Цей факт є надзвичайно важливим для дослідження і аналізу історичної ролі діаспори у становленні незалежної України, оцінки її внеску у справу створення загальнолюдських цінностей в царині культури, науки, освіти, а також визначення проблем і завдань новітньої діаспори як потужного чинника розбудови і утвердження модерної європейської Української держави. Впливаючи на формування сучасної української людини, об'єднуючи українців в етнічній батьківщині та поза її кордонами, взаємодія материкової України з українською діаспорою в гуманітарній сфері стає одним з вирішальних чинників соборності, духовної та інтелектуальної консолідації українського етносу.

Ознайомлення з творчістю закордонних українців, широке розгортання досліджень з питань діаспорознавства, поява відповідних навчальних курсів у вищих навчальних закладах нашої держави розпочалися порівняно недавно, в часах незалежної України. Одним із перших, хто відкрив музичній Україні маловідомі імена композиторів і виконавців – представників різних хвиль української еміграції, був видатний український композитор Іван Карабиць (1945-2003) – засновник і музичний директор першого українського міжнародного музичного фестивалю «Київ Музик Фест». Саме з його ініціативи і особистих творчих контактів у програмах цього фестивалю вперше прозвучали твори Вірка Балея (США), Ігоря Соневицького (США), Юрія Фіали (Канада), Мар'яна Кузана (Франція), Анатолія Мірошника (Австралія) та багатьох інших закордонних українців. За два з половиною десятиліття зусиллями вітчизняних музикантів-виконавців і науковців було повернуто з небуття імена Федора Якименка, Сергія Борткевича та багатьох інших талановитих композиторів, котрі з різних причин мусили залишити свою етнічну батьківщину, жити і працювати в складних умовах еміграції.

Проте навіть у таких умовах митці діаспори не розгубили по світах те, що створювали упродовж століть, не розчинилися в культурах інших націй, а гідно репрезентували духовні і мистецькі скарби свого народу на чужині, водночас ставши невід'ємною частиною світової культури.

Пропонований навчальний курс «Музика українського зарубіжжя» покликаний заповнити величезну прогалину у вивченні композиторської творчості закордонного українства.

Мета курсу – надати магістрам НМАУ комплекс знань про основні напрями музичної творчості представників української діаспори, розширити уявлення про українську музику ХХ – ХХІ століть.

Завдання курсу:

- сформуванню у студентів уявлення про феномен української діаспори та його роль у світових соціокультурних процесах;
- ознайомити студентів із новими іменами композиторів – представників української діаспори та їхніми найвагомими творчими здобутками;
- виявити специфіку композиторської творчості в умовах еміграції;
- розкрити жанрові, стильові, технологічні вектори композиторської творчості діаспори;
- дати студентам можливість практичного застосування набутих знань про нових композиторів та їхні твори у майбутній професійній діяльності.

При укладанні програми курсу було застосовано комплексний підхід із залученням методів історії, історичного музикознавства, соціології, культурології, діаспорознавства, біографістики та інших гуманітарних дисциплін.

Методика викладання курсу передбачає проведення лекційних та семінарських занять, круглих столів, індивідуальну самотійну роботу студентів.

Основні форми роботи:

1. Виклад теоретичного матеріалу з ілюстративним показом музичних прикладів.

2. Аналіз культурно-мистецьких явищ у контексті поставленої проблеми згідно з навчальним планом.

Такі форми роботи сприяють залученню студентів до сумісної роботи, допомагають їм краще усвідомити теоретичні питання проблематики курсу.

З метою активізації навчального процесу студентам запропоновано самотійно готувати доповіді і презентації до семінарських занять і круглих столів із залученням наукових праць провідних фахівців у сферах історії України, історії української музики ХХ-ХХІ століть, діаспорознавства, культурології, інших гуманітарних наук.

Засвоєння запропонованої програмою навчального матеріалу поряд із вивченням інших дисциплін культурологічного, мистецтвознавчого та музично-практичного спрямування дасть можливість майбутнім фахівцям вільно орієнтуватись у вирі різностильових мистецьких течій, стане базою

для об'єктивної оцінки різноманітних музичних творів та музично-історичного процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- визначення основної термінології курсу;
 - хронологічні рамки і суспільно-політичні причини чотирьох хвиль української еміграції;
 - основні наукові дослідження з питань музичного діаспорознавства;
 - персоналії і основні етапи творчості видатних композиторів – представників української діаспори;
 - найвагоміші твори в основних музичних жанрах;
 - основи законодавства України з питань взаємодії з українською діаспорою.
- Також студент повинен вміти:
- критично осмислювати історико-культурні процеси і мистецькі явища ХХ – ХХІ століть;
 - проводити паралелі між творчістю композиторів материкової України та української діаспори ХХ – ХХІ ст.;
 - аналізувати маловідомі і невідомі твори представників української еміграції;
 - самостійно здійснювати пошук необхідної інформації з тематики курсу в різних відкритих джерелах;
 - використовувати і поширювати інформацію про музику української діаспори у своїй професійній діяльності.

«Культурно-мистецька політика»

Мета – обґрунтувати теоретико-методологічні засади державної культурно-мистецької політики в Україні, спрямованої на виховання молодого покоління і формування його національної свідомості, розкрити механізми її реалізації.

Завдання – залучити студентів до осмислення сутності державної культурно-мистецької політики в незалежній Україні як багаторівневої сфери діяльності державних органів з визначення національних пріоритетів у функціонуванні культурно-мистецької галузі, її головних засад, із законодавчого забезпечення

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сутність і характер державної культурно-мистецької політики в незалежній Україні; напрями діяльності державних органів з питань культурно-мистецької політики, принципи функціонування культурно-мистецької галузі та його законодавче забезпечення.

вміти: визначати сутність і характер державної культурно-мистецької політики; напрями діяльності державних органів з питань культурно-мистецької політики, застосовувати принципи функціонування культурно-

мистецької галузі та його законодавче забезпечення у своїй професійній діяльності.

«Науковий дискурс в українській лінгво-культурології»

Лінгвокультурологія – це відносно нова наукова галузь, що ґрунтується на ключових засадах лінгвістики та культурології, виходить із розуміння мови як знаряддя створення, розвитку, зберігання та трансляції культури.

У межах науки та навчальної дисципліни розглядаються проблеми віддзеркалення у мові розмаїття виявів культури народу. Неабияка увага приділяється також питанням значення культури у формуванні та організації мислення, картини світу мовної особистості, її ціннісного та смислового простору, функцій культури у різних видах картин світу - як індивідуальних, так і соціальних. Важливим аспектом курсу є питання етнолінгвістики та міжкультурної комунікації, що фокусує увагу на етнічних картинах світу, етнічних мовних та мовленнєвих кодах (які виявляються у вербальних та невербальних знаках). Знання кодових систем різних мов допомагають успішнішому спілкуванню з представниками різних мовних культур.

Курс спрямований на поглиблення знань зі світової культури в антропологічному аспекті: у світлі її тісних зв'язків із мовою як невід'ємною складовою людського існування.

Мета курсу: всебічно ознайомити студентів спеціальності «культурологія» з науковою та практичною галуззю «лінгвокультурологія».

Завдання:

Сформувати у студентів уявлення про форми, способи, різновиди збереження фактів культури у мові.

Визначити аспекти взаємодії мови та культури

Схарактеризувати глибинні зв'язки понять «мова – культура - ментальність»

Осмыслити семіотичне та когнітивне підґрунття формування лінгвокультурологічних знань

Сформувати знання та уявлення про поняття «мовна картина світу», «концепт»

Виробити навички аналізу етнокультурних явищ.

Студенти повинні знати:

Форми, способи, різновиди збереження фактів культури у мові.

Аспекти взаємодії мови та культури

Зв'язок категорій «мова – культура - ментальність»

Семіотичне підґрунття лінгвокультурології

Когнітивне підґрунття лінгвокультурології (поняття «мовна картина світу», «концепт»)

Вербальні та інші вияви етнокультурної специфіки

Студенти повинні вміти:

Визначати явища лінгвокультурології

Характеризувати коди лінгвокультурології

Аналізувати етнокультурні явища

«Сміховий світ музики. Теорія музичної пародії»

Предмет «Сміховий світ музики. Теорія музичної пародії» є дисципліною самостійного вибору навчального закладу, яка входить до вибіркового циклу підготовки магістрів напряму 025 «Музичне мистецтво» спеціалізації «Музикознавство». Об'єктом вивчення є сміховий світ музики – вагома складова світової музичної культури, важлива ланка загального розвитку європейського музичного мистецтва.

Предмет читається студентам-музикознавцям у другому семестрі першого курсу магістратури по дві години на тиждень. Матеріалом курсу обираються репрезентативні зразки сміхової музичної культури різних епох, національної приналежності і стилістичного спрямування.

Програму курсу складено відповідно до вимог, які відповідають сучасному етапові розвитку вищої мистецької освіти в Україні. Методологічною основою курсу є фундаментальні наукові концепції, запропоновані такими відомими вченими як С. Аверінцев, М. Бахтін, А. Бергсон, Л. Данько, Б. Дземідок, Т. Ліванова, Д. Ліхачов, Ю. Лотман, А. Панченко, В. Пропп, Б. Успенський, а також новітні концепції сміхового музичного тексту і музичної пародії, розроблені автором програми.

Підготовка музикознавця у сучасних умовах висуває проблему оптимізації навчального процесу, створення науково об'єктивної історії музики, яка відображає цілісну динаміку соціокультурного процесу. Професійна діяльність музикознавця у сучасному світі є неможливою поза чіткими уявленнями про *різні* образно-семантичні вектори світової музичної культури, без розуміння визначальних чинників формування *різноманітних* принципів музичного мислення та їх унікальних (національно-ментальних) і типологічних (загальноєвропейських) проявів у музичній культурі. Такий підхід потребує вивчення музичної культури як цілісного явища, в усій сукупності її складових, включаючи *сміховий музичний світ*, який донині знаходиться на маргіналіях музичної освіти і не може вважатися осмисленим як *цілісне системне* явище.

Усталена модель вищої освіти, сповідуючи установку так званого «аристократизованого музикознавства» (М. Сапонов), ґрунтується на вивченні творів переважно серйозного змісту. Між тим, спадок більшості композиторів, як і вся музична культура, репрезентує подвійну експозицію світу: поряд із «високими» артефактами завжди існують профанно-сміхові, не менш значні за проблематикою і унікальні за жанрово-інтонаційними ознаками. Їх класичні приклади – «Quodlibet», «Селянська» і «Кавова» кантати Й. Баха; «Весілля Фігаро», «Селянський секстет» і «Чарівна флейта» В. Моцарта; «Фальстаф» Дж. Верді, «Тіль Уленшпігель» Р. Штрауса, «Сушені молюски» та «Гримаси до “Сну літньої ночі”» Е. Саті, ін.

Чимало яскравих зразків сміхової музики є в українській та російській класиці: опера-памфлет «Андріашіада» та опера-сатира «Енеїда» М. Лисенка, «Зоря» І. Соневицького, фарс «Богатирі» О. Бородіна, «Райок», «Одруження» і «Сорочинський ярмарок» М. Мусоргського; «Казка про царя Салтана» і

«Золотий півник» М. Римського-Корсакова, «Мавра», «Байка» і «Полька для молодого слона» І. Стравінського, твори С. Прокоф'єва, Д. Шостаковича, А. Шнітке, І. Карабиця, Р. Щедріна, В. Гавриліна та ін.

Отже, сміхові реалії музичної культури, активно репрезентовані композиторською і виконавською практикою, або зовсім не представлені в курсах історії музики й аналізу музичних творів, або й донині вивчаються побіжно.

Такий підхід призводить до спотворення реальної картини музичного світового розвитку і відставання музикознавства від процесу вивчення сміхових феноменів у сміжних науках. Отже, освіта молодих музикознавців потребує розширення жанрово-стилістичної парадигми і залучення спеціального аналітичного інструментарію, адаптованого до вивчення сміхової музичної культури – у сукупності її національно-ментальних, індивідуально-креативних та іманентно-інтонаційних ознак.

Мета курсу «Сміховий світ музики. Теорія музичної пародії» – позиціонувати сміхову культуру як важливу складову музичного мистецтва, розширити проблемне поле вищої музикознавчої освіти завдяки осмисленню студентами інтонаційно-семантичних і структурно-логічних принципів організації сміхових музичних творів, виробити у молодих музикознавців систему уявлень про сміховий музичний текст, музичну пародію і їх типологію, впровадити в учбовий процес спеціальну методичку аналізу, доцільну при дослідженні сміхових музичних артефактів.

Основні завдання курсу «Історія світової музики» визначені необхідністю сформувати у студентів наступні компетентності.

Загальні:

– Здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу.

– Змогу до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– Спроможність вчитися і бути сучасно навченим.

– Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні:

– Розуміння закономірностей музичної еволюції як збалансованого співвідношення «серйозної» і «профанно-сміхової» складових світової музичної культури.

– Вміння застосовувати жанрово-стильовий підхід до аналізу сміхових музичних текстів різних епох.

– Знання особливостей організації жанрово-інтонаційної системи сміхової музичної культури різних століть.

– Уміння виявляти та враховувати важливі для аналізу сміхового музичного тексту позатекстові параметри (специфіка композиторської життєтворчості, соціокультурний контекст, психоемоційний статус творця, ін.).

– Вправність самостійно працювати з науковою літературою як засобом формування власного професійного ставлення до сміхових музичних артефактів різних епох.

У результаті вивчення курсу «Сміховий світ музики. Теорія музичної пародії» студенти мають знати:

- специфіку музичної сміхової культури світової традиції, своєрідність художнього сміху в різних ментально-етнічних проєкціях ХІХ-ХХІ ст.;
- психокреативні механізми сміхової діяльності композиторів;
- поняття сміхового музичного тексту, специфіку його взаємодії з текстами «престижної» культури;
- художньо-естетичні і жанрово-стилістичні параметри сміхової музичної культури;
- жанрову типологію сміхових музичних текстів;
- теорію музичної пародії (дефініція, жанрова типологія, аналітичний інструментарій);
- причини і характер актуалізації художньо-сміслових резервів сміхової парадигми у життєтворчості композиторів.

На основі засвоєння теоретичних положень курсу студенти мають уміти:

- орієнтуватися в культурно-історичному процесі розвитку сміхової музичної культури від найдавніших часів до початку ХХІ століття;
- виявляти зумовленість сміхового музичного тексту, почасти музичної пародії суспільно-історичними умовами та особливостями духовного життя творця;
- визначати типологічні особливості сміхового музичного тексту в зв'язку з провідними жанрово-стилістичними тенденціями епохи або наперекір їм (модель «неактуального стилю», «стилістичний інфантилізм», ін.);
- аналізувати сміховий музичний твір та його виконавські інтерпретації у широкому історико-стильовому контексті, у зв'язку зі специфікою стилю композитора і жанрово-стильовими показниками епохи;
- використовувати специфічний інструментарій аналізу сміхових музичних творів, усвідомлювати складові текстового комплексу твору на основі його цілісного аналізу та корекції з певними художньо-стильовими показниками;
- орієнтуватися у композиційній специфіці пародійних музичних творів;
- охарактеризувати життєтворчість композитора в проєкції на унікальність його художнього світу, образно-тематичну і жанрово-стилістичну специфіку сміхових творів, типовий комплекс засобів музичної виразності;
- визначити на слух або за нотним текстом автора твору, його назву, частину, розділ, тему тощо;
- застосовувати набуті знання та вміння у власній виконавській і науковій діяльності.

У процесі реалізації програми можливі зміни послідовності вивчення деяких тем та розподілу робочого часу. Запропонований перелік літератури, творів для аналізу та прослуховування можуть доповнюватися і коригуватися відповідно до конкретних умов викладання курсу (рівень загально-естетичної

і музичної підготовленості студентської групи, наявність ілюстративного матеріалу, науково-творчі пошуки викладача тощо). Такі особливості індивідуального виконання навчальної програми кожним викладачем, як і принципи вибору музичного матеріалу, необхідного для засвоєння основних ідей курсу, знаходять відображення у навчально-методичному комплексі дисципліни та формах діагностики навчального процесу.

«Сучасні комунікаційні технології»

Сучасний світ немислимий поза межами інформації, спілкування і комунікації. Перетворення, що відбуваються в соціумі, великою мірою спричинені розвитком комунікацій і засобів зв'язку, впливом мас-медіа та глобальних комп'ютерних мереж. Комунікація пронизує всі аспекти життя суспільства, інформаційний бум, що почався в ХХ сторіччі, триває і дотепер, набуваючи все нових форм. Екстенсивне розповсюдження інформації в усіх сферах політичного, економічного й соціокультурного життя та вдосконалення процесів обробки інформації привели до трансформації людства в новий, більш високо організований тип суспільства - "інформаційне" суспільство.

Принципово змінюється образ людини, її роль у такому суспільстві. Якщо раніше місце особи в суспільній ієрархії визначали влада і власність, то сьогодні - наявність у розпорядженні людини інформації, її кваліфікація, талант і здібності до комунікування. Вміння людини "добувати", обробляти й використовувати інформацію, генерувати нові ідеї і розповсюджувати їх у суспільстві стає основою життєвого успіху людини, а часто - і її виживання в надкомунікативному суспільному середовищі. Спеціалізовані знання співробітників компанії та інтелектуальна власність фірм стають набагато важливішими у визначенні цінності підприємства, ніж традиційні матеріальні ресурси. Звідси й вислів: "Хто володіє інформацією, той володіє світом".

Стрімкі темпи розвитку сучасного суспільства вимагають від фахівця будь-якої галузі досконалого володіння інформаційно-комунікаційними технологіями, що дозволяє бути в авангарді соціокультурних перетворень. Особливо це стосується представників мистецьких професій, успіх діяльності яких багато в чому залежить від іміджу, навичок самопрезентації, вміння побудувати доброзичливі відносини з засобами масової інформації, тобто від ефективності стратегії зв'язків з громадськістю. Для досягнення успіху необхідно володіти знаннями з різних наукових дисциплін, зокрема, психології міжособистих відносин, організації управлінської діяльності (менеджменту), основ іміджології тощо. При укладанні цієї типової програми був застосований комплексний підхід, що є найбільш релевантним при формуванні у майбутніх музикантів навичок практичної комунікації.

Мета курсу - ознайомлення магістрів з основами сучасних комунікаційних технологій та можливостями їх практичного застосування в майбутній професійній діяльності.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів уявлення про феномен комунікації в сучасному соціокультурному просторі;

- розкрити сутність зв'язків з громадськістю як системи сучасних комунікаційних (PR) технологій в умовах демократії;

- виявити специфіку використання комунікаційних технологій в культурі та музичному мистецтві України;

- дати студентам можливість активізувати власний комунікаційний потенціал та оволодіти навичками практичного PR.

- Методика викладання курсу передбачає проведення лекційних та семінарських занять, тренінгів, ділових ігор, соціологічних експериментів, індивідуальну самостійну роботу студентів.

Основні форми роботи:

1. Виклад теоретичного матеріалу з ілюстративним показом прикладів, здебільшого з української культури.

2. Аналіз культурно-мистецьких явищ у контексті поставленої проблеми згідно з навчальним планом.

Такі форми роботи сприяють залученню студентів до сумісної роботи, допомагають їм краще усвідомити теоретичні питання проблематики курсу.

З метою активізації навчального процесу студентам запропоновано самостійно готувати доповіді на семінарські заняття із залученням таких матеріалів, як наукові праці провідних фахівців у сфері комунікацій та зв'язків з громадськістю, публікацій з музикознавчої періодики, відео- й аудіозаписів музичних творів.

Засвоєння запропонованої програмою навчального матеріалу поряд із вивченням інших дисциплін культурологічного, мистецтвознавчого та музично-практичного спрямування дасть можливість майбутнім фахівцям вільно орієнтуватись у вирі різностильових мистецьких течій, стане базою для об'єктивної оцінки різноманітних музичних творів та музично-історичного процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні поняття теорії комунікації, визначення основної термінології курсу, етапи формування і розвитку, складові системи зв'язків з громадськістю, основні етапи PR-діяльності відповідно до теорії і практики менеджменту, специфіку діяльності різних видів ЗМК;

вміти: володіти навичками презентації, складати і поширювати основні документи, які використовуються у практиці зв'язків з громадськістю, формувати базу даних цільових ЗМК, налагоджувати відносини з ЗМК, діяти в умовах кризи.

«Основи менеджменту в установах культури та мистецтва»

Дисципліна «Основи менеджменту в установах культури та мистецтва» входить до дисциплін за вибором навчального плану циклу фундаментальної підготовки бакалаврів спеціальності «Театральне мистецтво».

Предмет «Основи менеджменту у закладах культури» є важливою складовою професійної підготовки бакалаврів - музичних режисерів. Професійна діяльність музичного режисера в сучасному світі є неможливою поза чіткими уявленнями щодо особливостей функціонування закладів, установ та організацій музичного мистецтва, характерних рис та специфіки різних інтонаційних практик, знання прийомів та методів управління процесами у секторі мистецтв та у культурній індустрії.

Музична практика у XXI сторіччі характеризується підвищеною конкуренцією, ринок позначений кризою перевиробництва, патерналістська державна політика щодо “високого” мистецтва відходить у минуле, а процеси міграції капіталу, що розгорнулись на мистецькому ринку в останній чверті XX сторіччя, ускладнюють практичну діяльність митців. Отже, перед музикантами академічної сфери гостро постають питання та проблеми, що не були відомі їх попередникам.

Програму курсу складено відповідно до вимог, якими позначений сучасний етап розвитку вищої мистецької освіти в Україні. Методологічною основою курсу є дослідження провідних американських та європейських вчених та практиків, що працюють у сфері менеджменту культури та мистецтв та суміжних з нею сферах (Ф. Котлер, Ф. Кольбер, П. де Монто, К. Нордстрем, Й. Рідденстрале, А. Сливоцький, Н. Лебрехт та ін.), а також власні дослідження та розвідки, що базуються на узагальнені практичного досвіду роботи у державних, приватних та громадських закладах і організаціях культури та мистецтв.

Мета курсу «Основи менеджменту у закладах культури» – ознайомити студентів з базовими положеннями теорії менеджменту у сфері культури і мистецтв, що полегшить адаптацію митців-академічних музикантів у сучасній ринковій ситуації.

Основні завдання курсу «Основи менеджменту в установах культури та мистецтва» визначені необхідністю сформувати у студентів наступні компетентності.

Загальні:

- Здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні:

- Розуміння закономірностей сучасного ринку музичного мистецтва.

- Вміння застосовувати управлінські техніки.

- Знання особливостей життєвого циклу культурного продукту.

- Вміння використовувати сучасні технології просування культурного продукту.

- У результаті вивчення курсу «Основи менеджменту в установах культури та мистецтва» студенти мають знати:

- структуру менеджменту;
 - особливості сегментації ринку культури і мистецтв та його середовища;
 - основні техніки управління;
 - особливості маркетингу у сфері культури і мистецтв;
 - характерні особливості культурного продукту;
 - фази життєвого циклу культурного продукту.
- На основі засвоєння теоретичних положень курсу студенти мають уміти:
- орієнтуватися в сучасному ринку виконавських мистецтв;
 - виявляти належність культурного продукту до сектору мистецтв чи до культурних індустрій;
 - делегувати повноваження;
 - аналізувати конкурентні переваги культурного продукту;
 - застосовувати набуті знання та вміння у власній професійній діяльності.

У підготовці фахівців сфери музичної режисури, комплекс системних уявлень студентів формується в контексті глибокого міждисциплінарного зв'язку. Опановуючи сутність лекційних, практичних, індивідуальних занять, студент цілісно формує концептуальні засади фахової відповідності та компетентності режисера музичного театру.

Враховуючи комбіновану систему підготовки фахівців в області музичного театру, значну частину навчальних планів зі спеціалізацій «Камерний спів», «Оперний спів», «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування» сформовано, враховуючи можливість дисциплінарного забезпечення кафедрою оперної підготовки та музичної режисури. Зокрема:

«Камерний спів» - дисципліни «Вокальний ансамбль», «Сценічна мова», «Майстерність актора» (робота студентів над всіма мистецькими формами, які формують фахові компетентності артиста філармонійного жанру).

«Оперний спів» - дисципліни «Вокальний ансамбль», «Сценічна мова», «Майстерність актора», «Сценічний рух», «Оперна студія» (робота студентів над всіма мистецькими формами, які формують фахові компетентності артиста оперного театру).

«Хорове диригування» - дисципліна «Виконавська практика» (робота студентів у хоровому колективі Оперної студії над постановками оперних вистав).

«Оперно-симфонічне диригування» - дисципліна «Практика в оперному театрі» (робота студентів зі всіма виконавськими формами оперного театру: оркестр, хор, балет, міманс, солісти).

5. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньо-наукової програми галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» проводиться у формі:

1. захисту магістерської наукової роботи, яка виконується на завершальному етапі здобуття кваліфікації магістра театрального мистецтва і є підсумком його підготовки для підтвердження відповідності отриманої компетенції (результатів навчання) вимогам даної програми;

2. державного екзамену з дисципліни «Режисура музичного театру (Фах)» Складається з двох етапів:

- теорії режисури музичного театру, що проходить у формі екзамену, і передбачає визначення рівня сформованих компетентностей, знань, умінь та навичок, їх проявів у інноваційних підходах до мистецької практики;

- презентації повноцінної вистави, яка демонструє оригінальність мислення здобувача, його власний режисерський стиль, метод роботи. Постановка вистави передбачає обов'язкове її обговорення на кафедрі оперної підготовки та музичної режисури, затвердження експлікацій, ескізів декорацій, костюмів, елементів сценічного оформлення, світлового вирішення драматургії твору, реквізиторського забезпечення, аналіз складу солістів-вокалістів, задіяних у постановці, обговорення концептуальних механізмів вирішення сценічних завдань, зумовлених драматургією твору. До обговорення творчого проекту додається висновок художнього керівника з рекомендацією до публічної апробації на глядача.

3. державного екзамену з дисципліни «Музична педагогіка вищої школи»

Атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому освітнього ступеня «Магістр театрального мистецтва» (музична режисура) із присвоєнням кваліфікацій: режисер-постановник, викладач ВНЗ III – IV рівнів акредитації, науковець-дослідник.

В основу підготовки магістра театрального мистецтва (музична режисура) закладено дві рівнозначні і взаємодоповнюючі складові, головним завданням яких є всебічний розвиток аналітичного мислення та наукового узагальнення здобувача як майбутнього дослідника.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Засоби діагностики успішності навчання: здача експлікації, макету, постановочного плану, пакету документів, демонстрація музично-театральної вистави; усна відповідь.

**6. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8
OK1	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
OK2	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
OK3	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
OK4	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
OK5	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
OK6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK7	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
OK8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK9	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
OK10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ВБ1	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
ВБ2	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ3	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ4	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ5	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ7	+		+	+				+	+	+	+	+	+		+
ВБ8	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ9	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ10	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ11	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ12	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ13	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ14	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ15	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ16	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+

**7. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОНП**

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15
OK1	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
OK2	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
OK3	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
OK4	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
OK5	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+

ОК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 7	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 9	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ОК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ВБ 1	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
ВБ 2	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 3	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 4	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 5	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ 6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ 7	+		+	+				+	+	+	+	+	+		+
ВБ 8	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 9	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 10	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ 11	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 12	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 13	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ВБ 14	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 15	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
ВБ 16	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+

8.ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У НМАУ імені П.І.Чайковського функціонує система забезпечення якості освітньо-професійної мистецької діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду навчальних програм дисциплін;

3) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, його органічного поєднання з науковою діяльністю та мистецькою практикою, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньо-професійною програмою;

5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом його синтезом з наукою та мистецькою практикою;

6) забезпечення публічності інформації про навчальні програми дисциплін;

7) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

8) інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньо-професійної мистецької діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) НМАУ імені П.І.Чайковського оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) або акредитованими ним незалежними установами. Оцінювання та забезпечення якості вищої освіти здійснюється на предмет її відповідності означеним вимогам та міжнародним стандартам і рекомендаціям.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

– Закон України №1556-УІІ “Про вищу освіту” // Відомості Верховної Ради. – 2014. – 1 липня.

– Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (iscd – 97: international standard classification of education/unesco, paris).

– Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area)

– Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framework – implementation of "education and training 2010", Work programme, Working Group B "Key Competences", 2004.

– Програма tuning – гармонізація освітніх структур у Європі - <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

– Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 р. № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра»

– Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 р. № 839 "Про

затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста".

- Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.1997 р. №507 "Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями". (в частині підготовки професіоналів з повною вищою освітою в межах її чинності).

- Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010. // – К. : Держспоживстандарт України, 2010.

- Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010. - – К. : Держспоживстандарт України, 2010.

- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Вип. 84. Діяльність у галузі драматичного мистецтва та інша розважальна діяльність. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text596/pg1.htm>

- Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 р. №285 зі змінами та НРК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.